

Szerkesztőség és kiadóhivatal

SZUBOTICA
ZMAJ JOVIN TRG 3Telefonok
Kiadóhivatal 8-58
Szerkesztőség 5-10, 8-52

NAPILÓ

Előfizetési ár belföldre
negyedévre 165 dinár
egy hónapra 55 dinár
Megjelenik
minden nap, hétfőn és
szombatnapon is

XXIX. ÉVFOLYAM

SZUBOTICA, 1928. SZEPTEMBER 19.

254. SZÁM

SZERDA

A kibontakozás utja

(— ny) Bárhogy nevezzék is magukat a politikai pártok országunkban, munkájuk végcélja az általános demokrácia eszméinek megvalósítása. A demokrácia a tyrannia elleni lázadásból nőtt ki. Az államhatalom bitortlása és az azzal való visszaélés felébresztette a népekben a hatalom eredete feletti gondolkodást. A reneszánsz felesapó fénye megvilágította ennek a hatalomnak lényegét. Kialakult az a meggyőződés, mely még ma is megdöntetlen, hogy az országban uralkodó hatalom magától a néptől való. A népben rejlő erő és hatalom szabad akaratból átruháztatik az uralkodóra, aki azokat a parlamenttel, a nép szabadon választott képviselőinek tanácsával összhangban az állami közjószág javára gyakorolja. A hatalom gyakorlásának irányelvei az alkotmányban vannak lefektetve.

A mi országunkban demokrácia uralkodik. A demokrácia teóriái az állam alaptörvényében teljes kifejezésre jutnak. Az aktuális belpolitikai nehézségek ezzel szemben a kétség kapuját nyitják ki abban a tekintetben, hogy ez a demokrácia az állam kormányzásában valóságos-e. A kormány erre a kérdésre igennel felel, az ellenzék pedig, főleg a horvátok és a független demokraták tagadják.

Ehhez a kérdéshez kívánok hozzászólni, mint állampolgár, aki osztja az államért való gondolat és az általános viszonyok megítélésében a tiszta józanságot és az államhoz való szeretetet harmónikus egységbe kívánja hozni. Nincs állampolgár, akinek e kérdések mellett indifferenciával szabad volna elhaladnia.

Mik az állam fogalmának összetevői? A nép, az uralkodó és a népképviselő. Ezeknek a koefficiensnek köteleessége az állam alaptörvényében lefektetett demokratikus eszmék megvalósítása. Miért nem teszik ezt — avagy jobban mondva: miért fő és forr valami az államban — miért vesztette el a nép egy része hitét az állam boldogabb jövője iránt? A nép jó — az uralkodó jó — a népképviselő pedig . . . itt kell a hibának elrejtve lennie.

A népképviselőt ugyan a nép akaratának kifejezője, de nem abszolút kifejezője, mert a népképviselőt a mi országunkban nem individuumokból áll, hanem a pártok mechanizált objektumából. A képviselőket a nép választja, azonban nem állanak a néppel semmiféle közvetlen összeköttetésben és kötelesek a nép akaratát úgy képviselni, ahogy nekik azt a párt előírja. Ez az összeköttetés azért nincs meg, mert a képviselők nem a népből nőnek ki, hanem a népre oktroyálva vannak a pártok részéről. A nép nem jelölhet képviselőt, a nép bele van kényszerítve a pártok kereteibe, amely pártokat nem vezetnek, sem kifejezett általános gazdasági princípiumok, sem pedig általános emberi ideálok. Viszont a pártot sem tulajdonképpen a nép alkotja, a pártot sem a tagok kifejezett akarata vezeti, hanem a párt hatalmasainak belátása avagy még inkább önkénye. A népképviselők lelkiileg és morálisan olyan helyzetben vannak, mely az önmagával való ellenmondás tragikus magvát hordja magában, mert nekik a nép akaratát kellene képviselniük egyrésztől, másrésztől pedig a párt őket egyszerűen dirigálja.

Végső eredményében tehát nem vezeti az államot sem a kormány, sem a parlament, sem a nép, hanem a pártok hatalmasai. Ezek a pártok hatalmasok azonban senkinek sem tartoznak felelősséggel. A mi országunkban Kommakratia, párturalom van hatalmon. Ennek sem a szerbek, sem a horvátok nem okozói, hanem mindketten.

A párt hatalmasainak harca nem az eszmék fegyvereivel megy végbe, hanem az ellenfél ócsárlásának módszereiben merül ki. Ez a párturalom általános jellemvonása, mely a harcot azzal teszi önmaga számára könnyűvé, hogy minden bajért az ellenfelet teszi felelőssé. Azonban ez nem így van, mert a mi országunkban jelenleg egy általános bajjal állunk szemben, melynek oka mindenki és senki. Az állam iránti szeretetnek és a tiszta józanságnak kell annyi erejének lennie, hogy a pártok hatalmasait ama történelmi jelen-

tőségű megfontolásra bírják, hogy az egyetlen lehetséges és minden belpolitikai nehézséget megoldó közös platformra lépjenek, mely az új választási törvényt megteremtésében áll.

Az új választási törvényt csupán a parlamentben lehet megcsinálni. Az új választási törvény egyetlen programpontjában egyesüljenek a szerbek, horvátok és szlovének és ennek az egyetlen programpontnak tárgyalására jöjjenek össze a parlamentben, hogy az új választási törvényt megteremtsék és törvénybe iktassák. Ennek az új választási törvénynek alapján menjen-

az ország a választási küzdelembe. Ennek az új választásnak eredményeként azután tétessék le az állam sorsa egy új parlamentnek a kezébe, mely a felek parlamentje lesz — olyan parlament, mely a szellemi szelekció alapján az állam legjobb fiait fogja összetoborozni.

Ez az egyetlen megoldás, mely a belpolitikai válságból kivezet, mert van benne követelmény és koncesszió, kielégíti a jobb és baloldalt, tehát relatív eredményt biztosít, de hoz abszolút eredményt is, mert nagy lökéssel előre viszi az állam szekerét.

Spaho lemondani készül

A kereskedelmi miniszter elégedetlen a kormány boszniai politikájával — Hírek semleges kormány alakulásáról Korosec is a jelenlegi helyzet likvidálását kívánja

A radikális párt mindkét frakciója a párt-egység megőrzésére törekszik

Beogradból jelentik: A kormány közeli lemondásáról szóló hírek kedden is makacsul tartották magukat, ámbar kormánykörökben igyekeztek azokat megcáfolni. Beavatott politikai tényezők a cáfolatok ellenére is hangsúlyozzák, hogy

a kormány lemondása és a semleges kormány kinevezése a legrövidebb idő kérdése, miután most már a legfelsőbb helyen is óhajtják a mostani helyzet minél gyorsabb likvidálását.

Arra nézve, hogy ki lenne a semleges kormány elnöke, sok kombináció van forgalomban. Sokat emlegetik újból Zsivkovics Péra tábornoknak, a királyi gárda parancsnokának nevét, mint aki a legvalószínűbb és a semleges kormány megalakítására. Zsivkovics Péra, ha sikerül kormányt alakítania, állítólag a parlamenttel próbálna működni és csak ha ez a kísérlete meghiúsulna, kerülne a sor a parlament feloszlására. A változásokra beavatott körök szerint már azért is megérett a helyzet, mert azok az okok, melyek a mostani kormány együttartását a mostani válság alkalmával indokolták tették — elsősorban a nettói konvenciók ratifikálásával — megszűntek. Emellett sokan tudni vélik, hogy

maga Korosec miniszterelnök is a jelenlegi helyzet likvidálása mellett van és azon dolgozik, hogy olyan kormány-kombináció jöjjön létre, amely alkalmas a meggyezés megteremtésére.

A közeledő kormányválság jelenek tekintik azt a kedden délután elterjedt hírt is, hogy

Mehmed Szpáho kereskedelmi miniszter lemondani készül,

mert elégedetlen a kormányban Boszniában fövetett politikájával és a radikálisok nem tartják be azokat az ígéreteket, amelyeket a boszniai közvéleményre vonatkozó tárgyalások folyamán tettek. Egy másik verzió szerint

Szpáhot a pártjában mindinkább megnyilvánuló elégedetlenség készteti a lemondásra,

minthogy a muzulmánok közül sokan a horvát orientáció hívei. Maga Spaho, aki hétfő este érkezett vissza Beogradba, még nem nyilatkozott a lemondás kérdésében, de a kormány részéről a lemondás híre cáfolják és a miniszterelnökségen kijelentették, hogy semmit sem tudnak róla.

Kompromisszum készül a radikális párt két frakciója között

A radikális párt köreiben feszült érdeklődéssel várják a szerdán összeülő klubbizottság határozatait. Megállapítható, hogy

mindkét frakció részéről békülékenyebb a hangulat, mint eddig volt.

Hír szerint a klubbizottság ülésén, tekintet nélkül arra, hogy megjelennek a főbizottság tagjai

vagy nem,

olyan határozatokat fognak hozni, amelyek lehetővé teszik a párt együttmaradását.

Ilyen tendencia érvényesül a főbizottság köreiben is és a főbizottság békülékeny magatartásának állítólag azt a feltételét szabta, hogy a klubbizottság ülésén hozandó határozat hangsúlyozza a párt egység fenntartására irányuló szándékot. Ilyen platonikus jellegű határozat meghozatalára a klubbizottságban megvan a teljes készség és ezzel

adva lesz a lehetősége egy békülési akciónak a két csoport között.

A klubbizottság tagjai már csaknem teljes számban megérkeztek Beogradba és némi élénkséget roztak a parlament folyosóira.

A radikális párt főbizottságának tagjai kedden ismét konferenciát tartottak, amelyen a széles főbizottság szervezésére vonatkozó adatokat rendezték.

Spaho tanácskozása Koroseccel

Spaho kereskedelmi miniszter este fél héttől fél nyolcig tanácskozott Korosec miniszterelnökkel. Spaho ugy a tanácskozás előtt, mint utána kijelentette az újságíróknak, hogy *nem mondott le*. Hír szerint Spaho a tuzlai főispánságot követeli pártja számára.

A törvényhozó bizottság ülése

A törvényhozó bizottság kedd délután Timotijevics Koszta elnöke alatt ülést tartott, amelyen már érdemesleg munkát is végeztek, miután a tagok kellő számban jelentek meg.

Timotijevics Koszta elnök azt indítványozta, hogy az egyes javaslatokat, különösen a váltó- és csekk-törvényjavaslatot az albizottság mellőzéseivel közvetlenül vegyék tárgyalás alá. Vujicsics Milorád igazságügyminiszter ezt ellenezte, mire az ülés bizalmas konferenciává alakult át. A bizalmas konferencia után Timotijevics elnök újból megnyitotta az ülést és nyomban megalakították az albizottságot a váltó- és csekk-törvény tárgyalására. Az albizottság az ülés után azonnal megkezdte tanácskozásait. Timotijevics elnök felszólította dr. Ribar Ivánt, a központi igazgatást tárgyaló albizottság elnökét, hogy az albizottságot haladéktalanul hívja össze.

A »szerb párt« programja

Választások idején a sok egymással küzdő párt között rendszerint fel szokott tűnni egy magát *szerb párt*nak nevező alakulat is, anélkül, hogy magában a szavazásban sok vizet zavarna. Mandátumot eddig csak egyetlen egyszer sikerült a szerb pártnak szerezni, Boszniában az 1920-as választásokon, azóta mandátum nélkül van a párt. Most azonban, a szerb-horvát viszony kiéleződésére ismét megjelenik a láthatá-

ron a szerb párt, itt is, ott is akcióba kezd a nép között, szinte biztos előjeleként a közeledő választásoknak.

A párt akciójának központjában a párt titkára, *Mojszijevisz* Vladimir hadirokkant tiszt áll, aki a szerb párt törekvéseiről a következő nyilatkozatot tette elöttünk:

— Ne zavarja meg Önöket a szerb párt neve. Ez a név nem jeleni azt, hogy mi sovinszta céllal alakítottunk pártot, sem pedig azt, hogy a programja gyűlölet a szlovénekkal szemben. Ellenkezőleg, mi csaknem ugyanazon az alapon állunk, mint a horvát testvérek, akik az ország egységét, teljességét és ozthatatlanságát kívánják Szócsától egész Szalonikiig és nem az ország megsemmisítését. Ellenfelei vagyunk azonban mindazoknak, akik a testvér- és néptörzsi gyűlölethez és — nyíltan ki merjük mondani — a mostani állami válsághoz vezettek. A mi alapvető álláspontunk és kiindulópontunk az, hogy mi szerbek a horvátokkal és szlovénekkal közeli vér- és nyelvrokonságban vagyunk, de mégis három külön népet alkotunk.

Az évszázados külön vallási, állami és kulturélet belőlünk, délszlávokból négy nemzetet teremtett és mindenki közülünk büszke a nevére, a multjára és nem enged a saját népi individualitásából. Ezért a legnagyobb elítélésre méltók azok a, hogy úgy mondjam, nem nemzeti elemek, akik megkísérelték, hogy belőlünk valami új délszláv nációt teremtsenek. Ez az ideologia vezetett bennünket odáig, hogy ebben az országban nemcsak a horvátok nincsenek megelégedve, hanem még a szerbek sem.

Szerbek alatt én azt a becsületes, szorgalmas népet értem, amely nem vesz részt a politikai torzalkodásokban, hanem viseli az állami élet minden terhét és ha kell, meghal a hazáért. A szerb párt a reakciója az összes szerbiai pártok eddigi politikájának. Elöttünk ezek mind egyenlők és ők a hibásak összes bajainkért 1918 december elsejétől máig. A szerb párt becsületes szerbeknek az a törekvése, hogy a radikálisokkal és demokratákkal szemben egy új pártba tömörüljenek, amely testvériesen meg fog egyezni a horvátokkal és szlovénekkal. Ezzel, azt hisszük, szolgálatot teszünk nemzetünknek, az állam egységének és Öfelségének a királynak is. Ha valaki törekedett az állam egységére és a szerbek, horvátok és szlovének közötti összetartásra, akkor az ami fenkölt, hősies uralkodónk volt, aki 1918 december elsején súlyos gondot vett magára. Épen ezért a mi pártunkban nagyrészt öreg harcosok vannak, akik vérüket ontották ennek az országnak a megteremtéséért és nem engedhetik meg, hogy tehetségtelen politikusok, akik első-sorban pártmenyők, lerombolják a mi vérrel szerzett eredményeinket. Mi tehát a szerbek között a legnagyobb aktivitást fogjuk kifejteni, a horvátok pedig meg lehetnek győződve arról, hogy velünk a legkönnyebben és leggyorsabban meg fognak egyezni, mert mi a politikában a helyes álláspontból és őszinte szadakékokból indulunk ki. Mi ellene vagyunk a bizantizmusnak és a jezsuitizmusnak és őszinte, testvéri, vitézi meg egyezést akarunk.

Mojszijevisz párttitkár elmondotta még munkatársunknak, hogy az összes szerblakta vidékeken, így a Vajdaságban is szervezkednek és fellépnek a választásokon.

Pribicevisz a demokraták ellen

Zagrebból jelentik: A horvát fővárosban kedden a politikai élet terén teljes nyugalom volt. A parasztdemokrata koalíció vezetői a szokásos konferenciát sem tartották meg. Politikai körökben úgy tudják, hogy a parasztdemokrata koalíció feltétlenül ragaszkodik augusztus elsejei határozataihoz és a súlyos válság megoldását csak úgy tartja lehetőnek, ha a mai kormány lemond és teljesen független és semleges kormány tartja meg a választásokat.

Kedden csak *Pribicevisz* Szvetozár nyilatkozott és ez alkalommal a Manon-cukrászdában három nyilatkozatot adott az újságíróknak, amelyekben polemizált *Davidovics* Ljuba hétfői nyilatkozatával és többek közt a következőket mondja:

— Zagrebban senkisem törődik *Davidovics* nyilatkozatával. Az ő kibontakozást célzó formális javaslatai eredménytelenek maradnak, mert ilyen javaslatokban mi csak pártmanővert látunk. Mi sem *Davidovics*ot, sem a demokrata pártot nem tartjuk alkalmasnak arra, hogy nagystilű politikát folytasson.

Kedden ismét összeült a Népszövetség

A teljes ülés a főbizottságok jelentéseivel foglalkozik

Genfből jelentik: Miután a főbizottságok már meglehetősen előre haladtak munkájukban, kedden délelőtt ismét ülést tartott a Népszövetség közgyűlése. A teljes ülést délelőtt tíz órakor nyitotta meg *Zahle* elnök.

*Roy*n belga delegátus a leszerelési főbizottság jelentését terjesztette a támadás áldozatául esett államok támogatásáról. A teljes ülés elfogadta a jelentést, amely kimondja az egyezményjavaslatot és azt megküldi az érdekelt államoknak. Az ötödik főbizottságnak a gyermekvédelemről és a leánykereskedelemtől szóló jelentését *Hai-*

nati asszony, finn delegátus terjesztette elő. A jelentéshez csatolt határozati javaslat a nyilvános házak megszüntetését követeli.

Sullivan egyetemi tanár, ír delegátus a második egészségügyi bizottság jelentését olvasta fel, *Francois* holland megbízott a görög menekültek segélyezéséről beszélt, *Lambson* angol delegátus pedig a rabszolgakereskedésről szóló jelentést ismertette. Ehhez a jelentéshez csatolt határozati javaslatban a jelentés megállapítja, hogy az 1926-os egyezményhez majdnem minden állam csatlakozott.

Jugoszlávia elfogadja a Kellog paktumot

Marinkovics külügyminiszter a napokban Párisban aláírja a Kellog paktumot és utána Londonba utazik

Beogradból jelentik: Genfi híradás szerint *Marinkovics* Voja külügyminiszter kedden délelőtt találkozott *Karapanosz* görög külügyminiszterrel. A miniszterek ez alkalommal a szaloniki konvenciók végleges ratifikálásáról tárgyaltak.

Marinkovics külügyminiszter legközelebb Párisba utazik, ahol személyesen fogja aláírni a Kellog-paktumot, amelyet ez alkalommal Venizelosz görög miniszterelnök is aláír.

Londoni jelentés szerint a jugoszláv külügyminiszter Párisból Londonba fog utazni.

Munkában a fasiszta nagytanács

Mussolini feloszlatja a szenátust és a kamarát

Rómából jelentik: A nyári szünet után hétfőn újból munkába állott a fasiszta nagytanács. Az ülésen *Mussolini* elnökölt és ismertette az általános politikai helyzetet. Felsorolta a fasiszta pártra váró feladatokat és bejelentette, hogy a Marcia su Roma évfordulóján és Olaszország győzelmének alkalmából nemzeti ünnep lesz.

A szenátus november 6-ikán ül össze és közvetlen utána a kamara. A parlamenti munka elvégzése után a kormány feloszlatja a kamarát és a szenátust és *Mussolini* januárban fogja a király elé terjeszteni a kinevezendő szenátorok névsorát. Februárban vagy márciusban a szakszervezeti kamara új tagjait fogják kinevezni.

Szubotica lemondta a Ljubljana elleni mérkőzést

Bajnoki mérkőzéseket játszanak vasárnap

A szuboticei labdarúgó alszövetség igazgatótanácsa kedden este látogatott ülést tartott. Az ülésen beszámoltak a Szokoplje elleni mérkőzés eredményéről és határozni kellett volna a Ljubljana elleni szövetségi serlegmérkőzés előkészületeiről.

Az igazgatótanács hosszantartó vita után arra a megállapodásra jutott, hogy az alszövetség rossz anyagi helyzete miatt nem vállalhatja a Ljubljana—Szubotica mérkőzés előreléható nagy deficitjét és ezért úgy határozott, hogy visszalép a serlegmérkőzésekben való részvételtől. A határozatról még kedden este táviratban értesítették a JNS-t és a ljubljana alszövetséget. Vasárnap a november tizenegyedikére kisorsolt Bácska—Villanytelep SC és Sport—ZSAK bajnoki mérkőzéseket játszik le a városligeti pályán. A mérkőzésekhez kikérik az egyesületek hozzájárulását.

Az elutasított udvarló vérengzése egy baranyai községben

Tíz év előtti büntényt tárgyalt a szombori törvényszék

Szomborból jelentik: A szombori törvényszék dr. Masirevics-tanácsa kedden egy tíz év előtti bűnügyet tárgyalt. 1918 október havában játszódott le a büntény a baranyai Branjin Vrh községben. Még a háborús évek alatt történt, hogy a község akkori bírójának fia *Janics* Sztipó a frontról pár heti szabadságra hazament falujába Branjin Vrhre. *Janics* egyik éjszaka felkereste *Barics* Katót, akinek azelőtt udvarolt. A leány azonban időközben elhídegtől és nem akarta fogadni. *Janics* elkeseredésében a leány nagyanyjánál, az ötvenhárom éves *Vecsanin* Lajosnál, ahol a leány lakott, az összes ablakokat bezúzta. *Vecsanin* Lajosné feljelentette a garázdálkodó katonát a csendőrségnél és ezért a legény csapattesténél kisebb büntetést is kapott. Egy évvel később a forradalom előtti napokban *Janics* újból hazakerült és bosszút forralt feljelentői ellen. Október huszonhetedikén éjszaka, másik két falubeli katona társával *Bárics* Kuzmannel és *Mészáros* Fülöppel vasvillával és fokosokkal felfegyverkezve betörték az özvegyasszony lakására, akit *Mészáros* lerántott az ágyról. *Janics* és *Bárics* pedig addig verték fokosokkal, amíg a helyszínen meghalt. Az özvegyasszony borzalmas segélykiáltására segítségére akart menni a házban lakó nyolevanhárom éves apja, *Kolarics* Máté és az asszony nyole éves *Márta* nevű unokája. A kislány nekiugrott az egyik gyilkosnak és annak bajuszát egyik oldalankitpte. A gyilkosok azonban a kezükben lévő fokossal az öreg embert, majd a kis leányt is összeverték, úgy, hogy mindkettő eszméletét veszítette. *Kolarics*nak mindkét keze eltört, a kis *Mártának* pedig a kulcscsontja tört

el. A legények ezután átmentek a szomszédos szobában lévő *Barics* Katicához és őt is megverték, úgy hogy ballába két helyen eltört. A falubeliek hallották a borzalmas segélykiáltásokat, de nem mertek lakásukból kimozdulni.

A gyilkosok, miután mindent felforgattak, hajnali három órakor eltávoztak.

Később a szomszédok az udvaron eszméletlen állapotban találták *Barics* Katicát. Körülötte heverték összetörve az udvarra kidobált butorok. A szobában vérbeágyva holtan feküdt *Vecsaninné* és mellette eszméletlenül apja és unokája.

A bűnügyet a pécsi törvényszék még 1921 tavaszán tárgyalta, de magát illetéktelennek mondotta ki. Időközben Pécsét visszaesetlák Magyarországhoz és a szombori ügyesség diplomáciai uton kérte a bűnügy aktáinak kiadását a pécsi törvényszéktől.

A keddi tárgyaláson csak két vádlott jelent meg, mert a harmadrendű vádlott *Mészáros* Fülöp időközben meghalt. Az ügyesség *Janics* Sztipót és *Barics* Kuzmant szándékos emberölés büntetével és háromrendbeli súlyos testi sértés büntetével vádolta. A vádlottak tagadták a terükre rótt bűncselekményt és ittassággal védekeztek. A kihallgatott tanúk súlyosan terhelő vallomást tettek a vádlottak ellen.

Kedden délben hirdették ki az ítéletet és bűnösnek mondták ki a vádlottakat és egyenként három és fél évi fegyházra ítélték őket.

Dr. *Radulics* ügyész indítványára a bíróság elrendelte a vádlottak azonnali letartóztatását.

Szobafestést
a legkényesebb igényeknek megfelelően kézi!

S. Matković 7787

Szubotica, III. kör, Kuričićeva (volt Dics) u. 123. 47

„**Boldog
menyasszony
vagyok**“

mondja Bölcs Kató.
„Örökifju maradok,
mert a legnehezebb
házimunkát – a nagy-
mosást – elvégzi hely-
ette a RADION,
mely egymaga mos!”

**Kiméli
a fehérneműt!**

Anya és leánya méregkeverés vádja alatt

A szubotikai törvényszék jogerősen felmentett két asszonyt, akik azzal voltak vádolva, hogy a családfőt eltették láb alól

A szubotikai törvényszéken kedden itélkezett Pavlovics István elnök tanácsa egy mérgezési bűnyűben. Gönczöl Andrásné, született Petrik Teréz negyvennyolc éves szubotikai asszony és harmincegy éves leánya, Szabó Istvánné, született Gönczöl Teréz azzal voltak vádolva, hogy 1924-ben higanyt tettek Gönczöl András, az elsőrendű vádlott asszony férjének ételébe, aki ennek következtében a szubotikai közpórházban meghalt. A holttestet felboncolták, a hulla belső szerveit a beogradi vegyvizsgáló intézetbe küldték, amely azonban higanyt talált. Ebben az ügyben tartották meg kedden a főtárgyalást. A két vádlott szabadlábon védekezett. A vádat Csulinovics Ferdó dr. államügyész képviselte, a védelmet Székely Zoltán dr. ügyvéd látta el.

Az elnök ismertette a vádat, majd megkezdte Gönczöl Andrásné részletes kihallgatását.

Az elnök: Megértette, hogy mivel van vádolva? Bűnösnek érzi magát?

A vádlott: Nem érzem magam bűnösnek, nem tettem az uram ételébe semmi olyat, ami ártalmas lett volna.

— Mitől halt meg az ura?

— Beteg volt.

— Az biztos. Ha nem lett volna beteg, nem halt volna meg.

— Az uram erősen ivott. Amióta a háborúból visszajött, lehet mondani, hogy állandóan részeg volt. Amikor mégis józan állapotban volt, jól viselkedett velem szemben, de amikor leitta magát, rettenetesen goromba volt, ütött-vert. A lányom, Teréz is ott lakott

nálam a háznál, amikor már férjnél volt, ő velem szemben is goromba, durva volt a boldogult.

Az elnök: Más betegsége nem volt az urának, csak az, hogy ivott?

A vádlott: De igen, vérbajos is volt.

Az elnök: A beogradi vegyvizsgáló állomás a boncolás után megvizsgálta az elhunyt belső szerveit és higanyt talált bennük.

A vádlott: Az uram teste nagyon sok helyen sebes volt. A háboruban megijedt, ezért is beteg volt.

— Vett-e maga orvosságot neki?

— Én nem vettem soha, de ő volt dr. Pollák orvosnál, aki megvizsgálta és azt mondta, hogy mire ki-
gyógyul a bajából, nagyon öreg ember lesz. Egyszer karácsony napján megivott egy délelőtt egy félliter pálinkát. Én nem voltam odahaza. Amikor haza jöttem, a gangon feküdt eszméletlenül. Annyira részeg volt, hogy be kellett vinni a konyhába, ott lefektették és ettől kezdve nem kelt fel többet.

— Hivatot hozzá orvost?

— Igen, dr. Halmit és dr. Malusev orvosokat.

— Mit mondtak az orvosok?

— Irtak neki orvosságot és azt mondták, hogy nagy alkoholista.

— Miért vitték a kórházba?

— A rokonok akarták. Bevittük délután négy óra-
kor és éjjel tizenegy órakor meghalt.

Az elnök: Azt mondják, hogy maga az urát egyszer megkötözte?

A vádlott: Igen. Ez úgy történt, hogy egyszer inni akart, de nem adtunk neki. Nagyon dühös lett és

azt mondta, hogy ki fogja ütni a hordó csapját. Nekem jött, mire két fiatalember segítségével megkötöt-
tük egy vékony spárgával, de csak tíz percig volt megkötözve és mikor megigerte, hogy nem üti ki a hordó csapját, feloldottuk.

Az elnök: Intézkedésére bevezették a másodrendű vádlottat, Szabó Istvánnét, aki szintén kijelentette, hogy nem érzi magát bűnösnek. A leghatározottabban tagadta, hogy akár ő, akár az édesanyja az elhalt édesapja ételébe ártalmas anyagot keverték volna bele.

Az elnök: Maga együtt lakott az édesanyjával?

A vádlott: Igen.

Az elnök: Hogy éltek a szülei egymással?

A vádlott: Sajnos, apám igen durva volt anyám-
hoz, sokszor szidta és bántalmazta. Amikor anyám és apám összeveszték, én békítettem őket ki.

— Miért veszték össze?

— Mert állandóan részeg volt és ilyenkor ren-
desen nagyon durva volt.

— Igaz-e, hogy attól az ételtől, amit maguk adtak
neki, mindig beteg lett?

— Nem. Ez már csak azért sem lehet igaz, mert
apa a saját ételéből, amit mi neki adtunk, a maradé-
kot mindig odaadta egy öregembernek, aki állandóan
a házukban tartózkodott és annak sohasem lett attól
semmi baja.

Az elnök: Ki az az öreg ember?

— Kovács birkás Péter.

— Hol van?

— A télen meghalt.

A vádlott: Elmondotta még amit az apja betegsége-
ről és haláláról tudott.

A két vádlott kihallgatása ezzel befejezést nyert és a bíróság megkezdte a nagyszámban megidézett tanu-
k kihallgatását. Elek Katica arról tett vallomást,
hogy Gönczöl András halála után a szobájában ren-
geteg orvosságos üveget és skatulyát találtak, amiket
a kertben elástak.

Egy hetvenéves öregasszony, özvegy Törtei Já-
nosné lépett ezután a bíróság elé. Noviszadról jött,
hogy megtegye tanuvallomását.

Az elnök: Mit tud erről a dologról?

A tanu: Én nem tudok semmit, könyörgöm alás-
san. Noviszadon lakom. Hittak, hát jöttem. A lányom-
nál vagyok.

— Nem tud maga arról, hogy mitől halt meg Gönc-
zöl András?

— Hallottam róla sokat beszélni, de nem tudok
semmit.

Ezzel véget is ért az öregasszony tanuvallomása,
aki megkönnyebbülten távozott.

Homola István volt vasutas, sógora volt az elhalt-
nak. Elmondotta, hogy Gönczöl András minden reggel
eljött hozzá. Mindig azt mondta:

— Ha otthon eszem, végem van mindig. Ha meg-
halok, ne hagyjatok. Boncoltassatok fel, mert nem tu-
dom mit adnak nekem.

Az elnök: Sokszor volt részeg a maga sógora?

— Reggel nem volt részeg. Később mindig ivott.

— Látta részegen?

— Láttam.

— Nézze, ha a maga sógora abban a hitben volt,
hogy amit otthon eszik, az ártalmára van, miért evett
otthon? Ismerte-e maga Paszuly Pétert, aki megette
azt, amit a sógora nem fogyasztott el?

— Ismertem. Annak nem ártott.

Gönczöl Teréz, az elhunytnek nővére kijelentette,
hogy vallani akar. Fivére elmondta, hogy egyszer gombó-
cot adott neki a felesége és attól rosszul lett. A gombó-
cot odaadta a kutyának és az felfordult tőle.

Az elnök: Hát mi lehetett azokban a gombócok-
ban, amiktől a kutya is megdöglött?

A tanu erre nem tudott válaszolni.

Gönczöl István, az elhalt fivére azt vallotta, hogy
az elhunyt mindig panaszkodott neki, amikor össze-
jöttek.

Az elnök: Mit mondott magának?

— Azt mondotta, hogy valamit adnak neki, mert
mindig fáj a hasa. Tartotta is a hasát.

Az elnök: Ne azt mondja, hogy a hasát tartotta
a fivére, hanem azt, hogy ki tett higanyt az ételébe?

A tanu fejét csóválta és nem felelt.

Az elnök ezután sorra ismertette a beidéztet, de
meg nem jelent tanuk vallomásait, melyeket a vizs-
gálat során tettek. Jeremics Risztó dr. és Perazsics
Bozsidár dr. terjesztették elő ezután orvosi szakvéle-
ményüket, amely szerint maga a higany nem mérgező-
hatású, mert sok orvosság is tartalmaz higanyt, csak
más folyékony anyaggal való keverés folytán lehet
mérges hatású. A halál oka az orvosok szerint való-
színűen gutaütés.

Az orvosi szakvélemény előterjesztése után véget
ért a bizonyítási eljárás és elhangzottak a perbeszéd-
ek. Csulinovics Ferdó dr. államügyész fenntartotta a vá-
dat. Székely Zoltán dr. védő kifejtette, hogy nem me-
rült fel bizonyíték sem az első, sem a másodrendű
vádlottal szemben arra nézve, hogy a vádbeli cselek-
ményt elkövették. Minden tanu azt vallotta, hogy az
elhalt Gönczöl András erős alkoholista volt és vérbaj-
ban is szenvedett. A vádlottak bűnösségét semmi sem
bizonyítja.

A bíróság ezután meghozta az ítéletet, amely sze-
rint a két vádlott nőt felmentette az ellenük emelt vád-
alól, mert nem merült fel bizonyíték bűnösségük mellett.

Miután a közzéadott képviselő államügyész nem je-
lentett be felelőskedést a felmentés ellen, az jogerős.

Kétszáz betörést, rablást és gyilkosságot követett el a Beeskereken elfogott cigánybanda

Félmillió dinár értékű lopott holmit talált meg a rendőrség — A rablóbanda tagjait átadták az ügyészségnek

Beeskerekről jelentik: A beeskereki rendőrség néhány nappal ezelőtt — mint a *Bácsmegeyi Napló* megírta — veszedelmes, cigányokból álló rablóbandát kerített kézre, amelynek tagjairól a lopások és rablá-

gányházban tartottak házkutatást, amelynek eredménye meglepő volt. Két hatalmas kocsiakomány lopott holmi került elő a cigány putrikból.

Radu Misát és a lopott holmikat bevitték a rend-

A felső sorban fehér egyenruhában Dimitrijevic Titomir dr. főkapitány, mellette Maximovic Nikola bűnügyi rendőrkapitány és Pajevic Voja detektiv-csoportfőnök. A második sorban hajadonfővel Radu Misa, a cigánybanda vezére

sok egész sorozata derült ki és mindezek felül még egy gyilkosság is terheli a lelkiismeretüket. A rendőrség a nyomozást most már teljesen befejezte és összeállította a rablóbanda bűnlajstromát, amelyen kétszáz betörés és rablás szerepel. A nyomozás anyagából, amelyet dr. Dimitrijevic Titomir rendőrfőkapitány a Bácsmegeyi Napló munkatársa előtt részletesen ismertetett, kitűnik, hogy a rendőrkézre került cigányokkal, a Bánát legveszedelmesebb bünszövetkezetét tették ártalmatlanná.

Körülbelül két esztendő óta majdnem minden nap volt egy vagy több betörés Beeskereken és a környező falvakban. A betörők nem válogattak a zsákmányban, elvitték minden elvihetőt, ruhát, ágyneműt, baromfit, pénzt, ékszert. Munkájukat olyan óvatosan és körültekintően végezték, hogy a rendőrség hosszú ideig teljesen tehetetlen volt velük szemben. Mikor dr. Dimitrijevic főkapitány látta, hogy a rendes rendőrségi apparátus nem elegendő a tettesek kézrekerítésére, akkor új módszerrel próbálkozott. A szokásos éjjeli rendőri őrzáratokon kívül minden éjszaka kirendelt néhány rendőrt, hogy meghatározott helyen lesben álljanak, rendszerint a városból kivezető főbb utvonalonok elrejtőzve és így próbálják elfogni a betörések tetteseit. Azonban a betörők is résen voltak, minden este kilesték, hogy hol rejtőznek el a rendőrök és működésük színterét mindig rendőrmentes területre helyezték. Ekkor a főkapitány úgy intézkedett, hogy a lesbenálló rendőrök minden éjjel kétszer-háromszor változtassák lesállásukat. Ez az intézkedés aztán hamarosan sikerre vezetett. Augusztus 29-ikén a rendőrök Cvijic Dusan őrmester vezetése alatt a város végén, az eleméri országút mentén lévő téglagyárnál rejtőzködtek el. Éjjeltáiban észrevették, hogy a városvégi házakban hevesen ugatnak a kutyák. Nem sokára ezután a rendőrök egy magastermősi férfit vették észre, amint elcsont a kerítések mellett. Cvijanov rendőr fegyverét lövésre tartva, rákiáltott:

— Ahj! Ki vagy?

Az ismeretlen azonban nem állt meg, hanem leugrott az öt-hat méter magas töltésről és futásnak eredt. Cvijanov rendőr utána lőtt, mire az ismeretlen megfordult és egy katonafegyverből visszalőtt a rendőr felé. Valóságos csata fejlődött ki ezután, de a rejtélyes embernek sikerült eltűnni az éjszakában.

Cvijic Dusan még az éj folyamán jelentést tett az éjszakai harcról dr. Dimitrijevic főkapitánynak, aki azonnal a helyszínre sietett és megkezdte a nyomozást. A szemtanúk vallomásából kiderült, hogy a titokzatos látogatót egy fekete kutya kísérte, amely a lövésektől megijedt és bebújt a téglagyár kamrájába. A kutyát itt találták meg, mire szabadon engedték és követték. Így a kutya nyomán eljutottak Radu Misa cigány házához. Radu Misa házában a rendőrség azonnal házkutatást tartott és nem eredménytelenül mert nagymennyiségű lopott holmit találtak elrejtve. Majd a főkapitány rendelkezése még husz ci-

őrségre és vallatóra fogták. Előbb mindenfélét hazudott, hogy megtévessze a rendőrséget, majd amikor Makszimovic Nikola rendőrkapitány, a bűnügyi

A bánáti apostoli adminisztratura „egyházközségi alapszabályai”-nak jogi érvényéről

Irta: Dr. Scsitinszky Adolf, pancsevói ügyvéd

A jogselekmények érvénytelenségének következménye, hogy a kinevezett »egyháztanács« ténykedése, ügyvezetése és cselekvényei jogilag szintén érvénytelenek s így sem az egyházközséget, sem az egyházközség tagjait nem kötelezik s azokból az egyházközséggel szemben jogokat senki nem származtathat. Ez az »egyháztanács« még a már jogerősen kivetett adókat s az egyházközségi vagyon jövedelmeit sem szedheti be, új adókat nem vehet ki, a beszedett jövedelmekkel pedig nem rendelkezhetik, az egyházközségi vagyont nem idegenítheti el, nem terhelheti meg és tagjai azokkal együtt, akik a kinevezés elfogadására rábírták, minden kárért, amelyet eljárásukkal okoztak nemcsak erkölcsileg, de vagyoniilag is egyetemlegesen felelősek, mert őket még a megbízás nélküli ügyviselő jogai sem illethetik meg, mivel nem hivatkozhatnak jóhiszeműsége. Hiszen nem csak tudhatták, hogy az apostoli adminisztrátor rendelkezései jogorvoslatokkal vannak megtámadva, hogy ő az önálló jogi személyiséggel bíró egyházközség fölött rendelkezési joggal nem bírhat, de tudták azt is, hogy az érsek ur a saját maga által kiadott alapszabályok 24. §-a szerint sem volt jogosult egyháztanácsot és hozzá hat esztendőre kinevezni, miután az egyházmegyei hatóság saját szabályai értelmében csak curatoriumot s azt is csak ideiglenesen és bizonyos esetekben, nevezhet ki, amelyek közül egy sem állt be.

Szükséges volt-e ezekre a könnyen elérhető következményekre való tekintettel ezt az alapszabálykérdést általában bolygatni s nem lett volna-e célirányosabb a quieto non movere tanácsot követni — lehet felfogás kérdése. De egy több mint félszázad óta jogszertelen fennálló egyházközséget épen most és hozzá jogellenes erőszakkal reformálni akarni, bizonyára elhibázott dolog volt.

A római katolikus egyházi kormányzat terén még csak az elkerülhetlen szükség követelte provizóriumok vannak. Az S. H. S. királysághoz csatolt új területek egyházkormányzati szempontból egyelőre apostoli adminisztratúrákra vannak osztva és épséggel nem valószínű, hogy a végleges rendezésnél az egyes adminisztratúrák s nevezetesen a bánáti apost. adminisztratura jelenlegi területe külön egyházmegyévé s illetőleg püspökséggé fognak alakítani. Sokkal több ok szól amellett, hogy az a terv fog megvalósulni, mely szerint az új püspökségek megszervezésénél első

osztály vezetője vette a kezébe a nyomozást és a cigányt erélyes vallatóra fogta. Radu Misa mindent beismert. Makszimovic rendőrkapitány azóta fáradhatatlan buzgalommal dolgozott a bűncselekmények kiderítése és a tettes társak kézrekerítése érdekében.

Radu Misa vallomásából kiderült, hogy a rablóbandát 1927. év tavaszán alakították meg Szlan Péter toráki cigánnyal, akinek már volt néhány embere. A banda tagjai voltak rajta és Szlan Péteren kívül Szlan Jankó, Gyorgyev Koszta és Dimitru Aurél velikitoráki, Dinics Ráda zsabljai, Novakovic Andrija melencei, Radu Ráda, Radu Szlavkó, Radu Gyura és Radu Mrgode kumáni cigányok. Makszimovic rendőrkapitánynak sikerült Szlan Péteren kívül a banda valamennyi tagját letartóztatni. A letartóztatott cigányoknál házkutatást tartottak és Dimitru Aurél házában Torákon ismét rengeteg lopott holmira bukkantak. A Radu Misánál és Dimitru Aurélnál megtalált lopott holmik: ruhák, ékszerek, pénz stb. értéke körülbelül félmillió dinárt tesz ki.

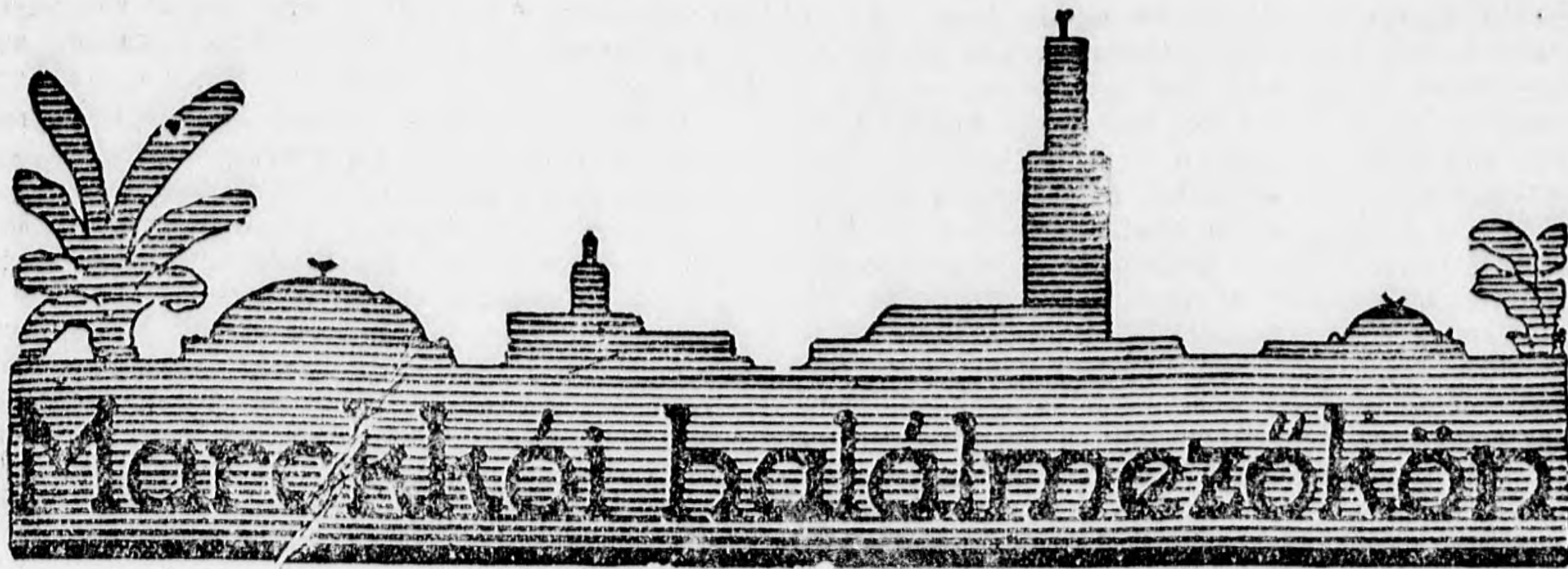
A rablóbanda az első betörést Beeskereken a Léman-telepen követte el 1927 márciusában Legó Ferenc házában, ahonnan nagymennyiségű ruhát, cipőt és ágyneműt loptak el, amelyeket azonnal megosztottak. Az ágyneműk Rada Misának jutottak, aki azokból kiféjtette a tollat és azt eladta, a huzatot pedig elégette. Azután napról-napra követték el a beöréseket Beeskereken és a vidéken. Beeskereken összesen huszonhat betörést, Bókán három, Turjánban egy, Szerbaradon három, Szlovacskiaradon két, Szárcsán egy, Neuzinán egy, Katarinán egy, Jankovmoszton két, Eleméren négy, Kleken három, Lazarevón két, Glogonyban két, Melencén három, Kumánon négy és Tálason egy betörést követték el. A Bánát területén tehát tízenöt községben összesen nyolcvan betörést követték el. Számos betörést követték el a Bácskában is, főleg Titelen, Zsabaljon és Temerinben, de sok más községben is, azonban azoknak számára már maguk sem emlékeznek. Többször megtörtént, hogy felfedezték őket működésük közben, ilyenkor rálöttek fűdőzőikre és elmenekültek. Két embert sebesítettek meg ilyen módon, azonkívül azt hiszik, hogy esendőröket is eltaláltak néhányszor. Egy cigány társukat meggyilkolták, mert el akarta árulni őket. Kétszer pedig az országúton fosztották ki az utasokat. Összes bűncselekményeik száma megközelíti a kétszázat.

A veszedelmes cigánybanda tagjait szombaton átkísérték a veliki-beeskereki államügyészség fogházába.

sorban a jogtörténeti hagyományokra s a terület etnikus követelményeire fognak az illetékes tényezők súlyt fektetni és — amint azt egy nagy készütséggel megírt jogtörténeti tanulmányában, Rimokatolicka Crkva u Kraljevini S. H. S. dr. Radonic Jovan javasolja, a Bácska és Bánát területét egyházkormányzati szempontból egy új főegyházmegyévé egyesíteni s azon a bácsi érsekséget fölállítani.

Ennek az érsekségnek székhelye Bács, illetőleg a locus congruus canonik követelményekre való tekintettel Szubotica város lenne. Központibb fekvésűknél fogva emlegetik Noviszad és Szombor városokat is. Az ily módon megszervezendő főegyházmegye a bácskai és bánáti katolikus lakosság nyelvi igényeinek is leginkább tudna megfelelni, ami pedig különösen fontos, mert nem a népeknek kellett az apostolok nyelvét elsajátítaniok, hanem az apostoloknak a népekét. A bánáti apostoli adminisztrátor ur mindenképpen lelkiismereti furdalás nélkül bizhatta volna az egyházközségi alapszabályok ügyének rendezését az egyházmegyék végleges megalakítása után kiválasztandó főegyházmegyei főpásztorra, annyival inkább, mert köztudomás szerint előbb még sok a katolikus egyház és az állam közötti függő kérdés vár elintézésre. A Szerbia és a Szent Szék között 1914. évben létrejött konkordátum érvénye a közfelfogás szerint megszűnt s a napi sajtó féltélhatalos híreiből tudjuk, hogy az S. H. S. királyság és a Vatikán között már megtörténtek az első lépések, amelyek a változott viszonyoknak megfelelő konkordátum megkötését célozzák.

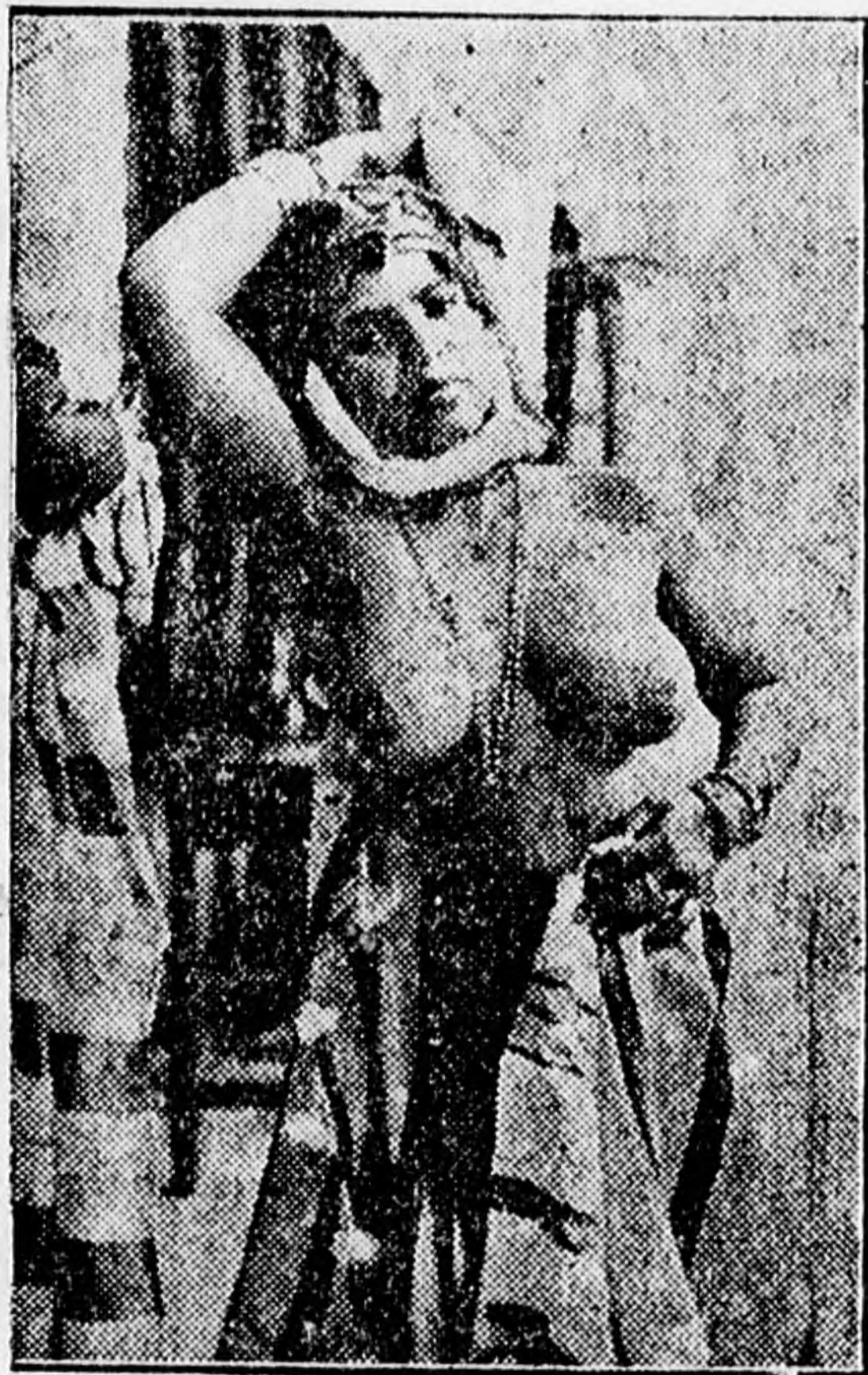
Bizvást remélhetjük, hogy az államkormányzat a konkordátum megkötésénél hi marad ahhoz a modern és demokratikus szellemhez, mely az ország alkotmányát átleníti s mely szerint az összes egyházaknak autonóm vallásfelekezeti egyesüléseknek kellene lenniök, amelyek az alkotmány 12. cikke szerint belső hitvallási ügyeiket és egyházi anyagi ügyeiket is a törvény korlátai között önkormányzatilag maguk intézik. (Slobodan Jovanovic: Ustavno Pravo Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca 436. lap.) Ez a szellem tehát a katolikus autonómia megvalósítását is megengedi, a bánáti apost. adminisztratura ellenben a több mint 50 év előtt az állami jog alapján szerzett és csak az anyagi ügyekre szorító autonómiától is megakarja a pancsevói római katolikus egyházközséget fosztani.

Sidi-Bel-Abbesben

Fischer Árpád szuboticei fiatalember 1923-ban belépett a francia idegen légióba, amelyből csak öt évi szenvedés után szabadult meg és tért haza Szubotícára. A Bácsmegyei Napló folytatásokban közli Fischer Árpád naplóját, amely feltárja mindazt a borzalmat és szenvedést, amelyben az idegen légió őszetoborozott szerencsétlenjének része van.

Az Orán már jól beuszott az éjszakába, amikor elhagytam a fedélzetet és lementem az egyik közös hálófülkébe, amelynek berendezése főképp burgonyás zsákokból állott. Utitársaim, illetve jövődöbeli bajtársaim, akiknek ugyanaz a sors jutott osztályrészül, mint nekem, már mélyen aludtak. Volt köztük lesze-

Arab' szépség Oran vidékéről

relt katonatiszt Németországból, a leszerelés elől megszökött bankpénztáros Romániából, B. listás miniszteri tisztviselő Magyarországból, hentessegéd Szubotícáról. Szerettem volna most elbeszélgetni velük, de olyan józúen horkoltak, hogy sajnáltam felkelteni őket. Rá akartam gyujtani egy cigarettára és amint benyulok a zseembe, kezembe kerül a fénykép, amit bucsuzól kaptam Marselleban.

— Ah! A francia Gloire — jutott eszembe nyomban, amikor ránéztem.

A kép vérfagyasztó jelenetet ábrázolt: ketten már holtan hevernek valami félig-meddig rombadőlt összelövődött épület előtt, egy harmadik elszántan szegzi revolverét a szemlélőre, a negyediknek valószínűleg a municiója fogyott el, mert lelőtt bajtársa fölténytáskájában kotorász. A kép tulsó oldalán van a magyarázó szöveg:

„Igy küzd a legionista.“

Igen, ilyen halálmegevető bátorsággal kell küzdeni, mit nekünk az élet, csak folt ne essen a becsületen.

A képen természetesen ál-esatajelenet van megörökítve, a dülledő pajtá silányan összetákoltt színpadi díszlet, a halottak is ál-halottak rajta, akiknek csak addig tarthatott szerepük, míg a fotográfus be nem mondta, hogy: »köszönöm, kész!«

Mit akar ezzel a képpel elérni a francia hadvezetés? Propagandát aligha, mert ha valaki ránéz erre a rosszullható harci jelenetre, bármennyire is észrevehető rajta a színpadi rendezés, elmegy a kedve attól, hogy magára öltse az idegen légió exotikus egyenruháját. Ha még feketék hevernének a porondon! Ugy látszik, hogy a kép azok számára készült, akiknek már nincs pardon, akiknek ugyanis minden mindegy, ha pedig meg kell halni, tessék a mellékelt recept szerint...

Harmíncat órai utazás után a hajó horgonyt vett az oráni kikötőben. Pompás panorama tárult elé, a napfényben ragyogott minden, karsu minarettek szökkentek a magasba, hatalmas kupolák pöffeszkedtek az ég felé, az uccákon festői tömeg hul-

lámzott, fehér burnuszos arabok, kék-vörös egyenruhába bujtatott feketék, a civilizáció »felszabadítottjai«, akik meggörnyedt háttal, csikorgó fogakkal cipelik az európai civilizáció jármát, minden pillanatban rettegve a fenyegető korbácsütésektől.

A kikötőben egy szakasz fegyveres katona várt ránk, amint partraszálltunk, körülvettek bennünket, majd egy őrmester megmotozta ruhánkat, akinél zseb-

„Igy küzd a legionista“

kést találtak, elvették, azután utnak indították a »friss szállítmány«-t a pálmákkal szegélyezett uccákon keresztül a kaszárnya felé. A benszülőttek az érdeklődés legkisebb jele nélkül suhantak el mellettünk, csupán itt-ott vigyorgott ránk egy-egy sötétbőrű szépség, vagy kézlegyintéssel üdvözlő bevándorolt francia. Más nem örül itt a légió ujoncainak. Aki igen, az vagy nő, vagy francia. Akadt arab, aki elcsoszogva mellettünk, undorral köpött egyet.

Amint megérkeztünk a laktanyába, megfürdettek, megborotváztak, kopaszra nyírták a hajunkat és rövid pihenő után utnak indítottak Sidi Bel-Abbesbe, a légió főhadiszállására. Mielőtt az utra felsorakoztunk volna, hozzám lépett egy zömök fiatalember és leg-

hát pedig nem lehet vásárolni, mert arra nagyon ügyelnek, hogy az embernek soha pénze ne legyen.

A parancs után felvezettek lakosztályunkba, egy hatalmas terembe, amelyben harminc ágy sorakozott egymás mellett, tisztán, fehéren, minden ágyon egy csajka és egy kanál. Vacsorát kaptunk és egy órával később lefekhettünk. Kimerülten dőlünk le ágyunkra és álunkból reggel hat órakor zavart fel a kemény parancsszó:

— Fölkelni!

Pillanatok alatt talpon voltunk, rendbehoztuk fekvőhelyünket és levonultunk a kaszárnya-udvarba sorakozóra.

Ezen a reggelen kezdődött a kálvária...

A szabad orvosválasztás mellett foglalt állást a szkopljei orvoskongresszus

A becskerei munkásbiztosító orvosainak sérelme a kongresszus előtt

A jugoszláv orvosszövetség ezidén Szkopljében tartotta meg országos kongresszusát, amelyhez meghívta az országos munkásbiztosítási hivatalt és a területi munkásbiztosítási pénztárak igazgatóit és főorvosait is.

Az országos orvoskongresszus egyik legérdekesebb és legfontosabb kérdése a szabad orvosválasztás, amit napirenden kívül az orvosok gazdasági helyzetének megvitatása kapcsán hoztak szóba.

Dr. Sztefanovics Ilija, a szerbiai orvosszövetség elnöke tette szóvá a szabad orvosválasztás kérdését és határozati javaslatában is ezzel a kérdéssel foglalkozott. Az orvoskongresszuson jelen volt dr. Mihajlović Cseda egészségügyi miniszter is, aki beszédében rámutatott arra, hogy maga is híve a munkásbiztosító pénztáraknál a szabad orvosválasztásnak. A munkásbiztosítási pénztárak főorvosai a vita folyamán kijelentették, hogy ők is hívei a szabad orvosválasztásnak és javasolták, hogy a szabad orvosválasztást vigyék keresztül, de az egész vonalon, vagyis az államnál, a tartományoknál, városokban, községekben és járásokban, úgyhogy mindenki, aki a köz terhére akar orvost választani, ahhoz az orvoshoz mehessen, akit ez akar.

Ez az ellenjavaslat természetesen nem talált olyan osztatlan fogadtatásra a kongresszus állami, tartományi, városi és községi orvosainál, mint amilyen egyértelmű volt az állásfoglalásuk a munkásbiztosító pénztáraknál a szabad orvosválasztás kérdésében. Végül is abban állapodtak meg, hogy a sza-

bad orvosválasztás kérdése egyelőre még nem vihető keresztül.

A szkopljei kongresszuson szóvátették, hogy a beogradai munkásbiztosító pénztárnál előfordult az az eset, hogy elbocsájtottak egy orvost minden vizsgálat és indok nélkül, csak azért, mert annak az orvosnak a helyébe más orvost akartak a pénztárhoz alkalmazni. Hasonló eset történt a becskerei pénztárnál, ahol tudvalevőleg a pénztár igazgatósága felmondott valamennyi orvosnak azon a címen, hogy át akarják szervezni a munkásbiztosító pénztári orvosi szolgálatot. A kongresszus tagjai nagy izgalommal tárgyalták ezt a kérdést és azt követelték, hogy az orvoskamara ne engedje meg, hogy valamennyi orvosnak felmondjanak.

A becskerei esettel kapcsolatosan nagy vita támadt, amelyben résztvett az Országos Munkásbiztosító Hivatal vezérigazgatója is, aki bejelentette, hogy a becskerei orvosok sérelmét az Országos Munkásbiztosító Hivatal már reparált, amennyiben a becskerei orvosok felmondására vonatkozó határozatot hatálytalanította.

POMPADOUR CREM

és az összes Pompadour készítmények töltő és expedíció állomása Pappné elöltözése folytán
Mr. J. Richter, Subotica
Szt. Teréz gyógyszertár, Jeladiceva ul. 9, Telefon 580

A kongresszus táncol

— Uraságod szintén táncmester? — fordult felém egy nyájas köpcös öreg ur Vilmos császár bajusszal a táncmesterek nemzetközi szövetségének bécsi kongresszusán. És hozzá tette: Jaj, be elfáradtam!

— El tetszett találni: táncmester vagyok Budapestről.

— Budapestről? Nagyszerű. Budapesten tanultam táncolni Mazantinénál, ez előtt 39 éve. Most táncmester vagyok Bialitzben. Weiss vagyok, bialitzi táncmester.

— Örvendek a szerencsének, Kolléga ur. Bialitz gyönyörű város...

De minek rekonstruáljam szószerint párbeszédünket. Elég, ha közlöm, hogy szerencsém volt Weiss ural, bialitzi táncmesterrel személyesen megismerkedni. Ha netán valahol egy bialitzi hölgyet táncolni látok, nyomban rámondhatom: ez a Weiss munkája. Barátom, a bialitzi táncmester, mint mondtam: Vilmos császár bajuszt és ezenkívül nagy hasat viselt, élő tiltakozásul, hogy a tánc a test karcsu vonalait konzerválja. A Weiss bácsi például harminckilenc éve táncol és a hasától nem lehet látni a karcsu léniait. Mindemellett hódoljunk a táncnak és amikor elhelyített megköszönöm a táncmesterek kongresszusa igentisztelt elnökének üdvözlő szavait, amelyeket hozzám, mint a sajtó képviselőjéhez intézett, ünnepélyesen megígérem, hogy mindenkor a leglelkesebben pártfogdosom a tánc muzsáját. Azt hiszem, hogy ezzel eléggé tanujelét adtam a tánc iránti érdeklődésemnek, hogy elmentem a táncmesterek kongresszusára, amelynek lefolyásáról a magam egyszerű módján ezennel beszámolok a Bácsme gyei Naplóban.

A kongresszusra majdnem a világ összes országainak táncmesterei elküldték képviselőiket. Csak Amerika, Anglia és Franciaország táncmesterei — úgy látszik — táncolnak külön utakon, mert ezek távollétükkel tündököltek. Ellenben a németek, osztrákok, hollandok, svédok és lengyelek jelen vannak, ugyszintén a román, csehszlovák színek is képviselve vannak. Külön ki kell emelnem, hogy Jugoszlávia táncmesterei ugyancsak résztvettek a táncmesterek kongresszusán, amelyen Viola ur, a titkár előterjesztést tett a táncmesterek világszövetségének megalakítása iránt. Egyhangú lelkesedéssel határozták el, hogy a világ összes táncmesterei egy világszövetségben tömörülnek. A világszövetség nemcsak a táncmesterek gazdasági érdekeit fogja képviselni, hanem befolyást fog gyakorolni magára a táncra és igyekezni fog, hogy a táncot az elvadásztól és a monotonságtól megvédje és általában a nép legszélesebb rétegeiben érdeklődést ébresszen a tánc iránt.

Miután pedig egy táncmesterkongresszus nem merülhet ki csak szónokiakban, heves vitákban és határozathozatalokban, a tanácskozó terem hirtelen átalakult táncteremmé, a zöldasztal átváltozott parketté és a száj helyett a lábak beszéde következett. A kongresszus tagjai táncra perdtültek. A kongresszus táncol. Azonban ne tessék azt hiszni, hogy csak úgy jókedvből táncoltak, ahogy Jancsi Juliskát a bárban táncra kéri és egymásba olvadva andalítóan ringanak és forognak. Itt hivatalból táncoltak, itt a táncnak fanyar ilata áradt...

Minduntalan új és új táncok kerülnek elő az idő méhéből. Folyton új variációk, új táncdívatok. A tánc legjobban van kitéve a divat szépségeinek. És az a táncmester, aki a tánc- és kenyérv versenyben nem akar lemaradni, annak bizony igyekeznie kell a táncdívattal lépést tartani. Holtig tanul a jó pap és holtig tanul a jó táncmester. A kongresszussal kapcsolatban felállították a tánc maóas iskoláját, amelyben a legújabb táncokat bemutatták, sőt tanították. A táncmestereket tanították táncolni. Weiss bácsit Bialitzból és a többi derék táncmestereket, ki Lengyelhonból, ki Romániából, ki Budapestről jött a kongresszusra.

A kongresszuson értesültem, hogy a *Charleston* napja leáldozóban van. A táncmesterek tehát nem tehetnek egyebet, minthogy táncolnak, ahogy a divat fűtül. A táncok új királynője a *Jagle Blues*, azonban nem azzal a figurával, ahogy Bécsben tanulják, hanem ahogy London táncolja. Ugy látszik, hogy Nagy-britannia díktál a tánc terén is. (Ezek az angolok — ezek az igazi diktátorok.) James Mayer ur amsterdami táncmester kiállott a terem közepére és elmagyarázta, hogy a bécsi és angol *Jagle Blues* közt micsoda finom különbségek vannak. Elmagyarázta és el, sőt előtáncolta az angolt, amelynek titkait ő személyesen eilest Londonban. Előbb egy képzeltbeli hölgygel lejtett végig a teremben a bolygó hollandi, majd kiválasztott egy táncmesternőt és vele forgott a zongora tánczenéjére. Én magam, sajnos, nem tudtam megérteni, hogy a bécsi blues hol fordul át angolba és meglehetősen bután bámultam James ural. Ellenben a kollégák, akik egy pilanatra sem vették le tekintetüket az amsterdami lábairól, nyomban tisztában voltak az új tánc minden forszával és egy perc alatt készek voltak lemásolni a holland mester produkcióját.

És most egy érdekes jelenet következett, amelynek ezt a címet adhatom: *Mikor a hóhért akasztják*. Illetve amikor a táncmestereket táncolni tanítják. A kongresszusi tagok körbe felállították és Mayer ur vezénnyel elkezdtek az új táncot járni. Csak nagyon

kevésnek sikerült egy női partnerhez jutni. A nők ugyanis nem jelentékeny számban voltak jelen. Alig egy páran hozták magukkal feleségeiket, vagy leánykaikat. Nő hiányában két táncmester fogódzott össze, akik közül az egyik a nőt helyettesítette. Sokan azonban egyedül, ceruzával és fűzettel a kezükben, ahova beleírták az új táncokat, keringtek a párok között. Baraton, a bialitzi táncmester is teljesen egyedül próbálgatta a londoni új tánckreációt. Közvetlen Mayer James mellett táncolt, kicsit megerőltetve 39 évi táncban megsántult lábait, úgyhogy most már megértettem, hogy miért sóhajtott fel a bemutatkozásnál, hogy elfáradt. Mindenki táncolt, a kormányzart, az ellenzék, csak az elnök trónolt mereven az elnöki székeben, előtte az elnöki esengővel. (De nem kellett lecsengetni senkit, miután közbetáncolások nem történtek.) Mondhatom, hogy Mayer Jamesnek fogékony tanítványai voltak, esküdni mernék, hogy senki egy ballépést nem követett el. Nagyszerűen ment az új tánc, amelyet most holnap-holnapután Szuboticán is fognak táncolni. Ez a tánc utja Londontól—Szuboticáig!

Az angol után ismét egy új táncot mutattak be, amelynek bőséjét Varsóban ringatták. Az új tánc köthetes. A kereszttségben Polóniának nevezték el és azt lehet mondani, hogy Bécsben esett keresztül a tűzkeresztégen. Kurgló urban a varsói Opera balletmesterében tiszteli az apiát Polonia, aki unokatestvére a tangónak és a velcernek. Egy rövid konferansz elmondja, hogy a Polóniát három negyed taktusra kell táncolni modoreto tempóra. Zenéje lengyel népdalmotivumokból van szerkesztve és katonai karaktere van. *A Polonia nélkülöz minden erotikát.* (Két hetes a taknyos, minek egy ilyen kölyöknek még erotika.) Egy

pár eltáncolta a Polóniát is, egy lengyel táncmester és egy lengyel táncmesternő, akiknek igazán nem kell busulniok hona állapotján.

A Polonia is nagyon tetszett. Majd Morisch professzor, a berlini Opera balletmestere táncolt el egy új tangót, amit a gyülekezet is utána táncolt. A lipcsei táncmesterek, akik viszont a tánc-írás adta elő, már kisebb szerencséseje volt. Táncmesterek szépen kisomfordáltak a teremből, amikor a lipcsei professzor a táncmester abécéjét kezdte magyarázni. Weiss bácsit sem érdekelte a táncírás, és olvasás tudománya, félrehívta Mayer urat egy melléktérembe és különórát vett az angol bluesból. Mi lesz majd Bialitzben, ha Weiss bácsi lábain úgy megrakodva táncstudománnyal, mint ahogy a méhecskék a virágnézzel, megérkezik szeretett városába!

— A linzi püspök ur pásztorlevelével nem foglalkozott a kongresszus? — kérdeztem Viola urat. A linzi püspök ugyanis ismételen pásztorlevelet adott ki, amelyben a táncokat erkölcsstelennek helyezgi.

— Mi csak most nemzetközi kérdésekkel foglalkoztunk — mondotta Viola ur. A linzi püspök pásztorlevele helyi ügy! És szavaiban benne csengett: A püspök írhatja pásztorlevelét, mi pedig táncolunk tovább.

Hat nap után véget ért a táncmester-kongresszus. A táncmesterek haza utaztak, ki Budapestre, ki Jugoszláviába. Weiss bácsi pedig Bialitzba. Éjszaka utközben talán felriad álmából a vasuti kocsiban és hirtelen felugrik és elpróbálja még egyszer a *Jagle Blues* lépéseit, nehogy véletlenül elfelejtse, mire Bialitzba megérkezik.

Eos

Sztara-Kanizsa gyászban van

A kiméletlen adóstatárium és a nagy pótdadók tönkreteszik a várost

Sztarakanizsáról jelentik: A szentai járási pénzügyigazgatóság a pénzügyminiszter rendelete alapján a legszigorubb adóvégrehajtást rendelte el a szentai járásban. Sztarakanizsára a pénzügyigazgatóság *Benedek* pénzügyi referenst küldte ki a végrehajtások lefolytatására, aki öt tisztviselővel meg is érkezett. A pénzügyi tisztviselők a városi adóhivatalnokok bevonásával hétfőn megkezdtek a kiméletlen statáriális adóvégrehajtásokat. Hétfőn dobszóval hirdették ki, hogy *mindenki három nap alatt végrehajtás terhe mellett köteles kifizetni adóhátralékát. Azonban még be sem várták a három nap leteltét, a rendőrség és csendőrség bevonásával már kedden megkezdtek a foglalásokat.* Az adózó polgárok, akik a rossz gazdasági viszonyok következtében képtelenek eleget tenni a pénzügyi hatóság felhívásának, *szirva könyörögnek néhány napi halasztásért, de nem kapnak.* Aki az adóhivatal követelését nem bírja azonnal kiegyenlíteni, a legszomorubb helyzetbe jut. *Holmiját lefoglalják és a városháza udvarára viszik, ahol később elárverezik. A lakosság körében a legnagyobb elkeseredés uralkodik.* Az uccákon mindenfelé síró-könnöző öreg embereket, asszonyokat,

gyerekeket látni. Mennek az elhajtott tehén, elcipelt s elkotyavegyélt himi-humi után.

Az állami adókon kívül nagy pótdadót is kell fizetni, a pótdadó legnagyobb részét az egy-két évi szolgálat után nyugdíjazott vagy elbocsátott tisztviselők illetménye s a volt tisztviselők által a városon per után behajtott fizetések emésztik fel. Emellett az adókövetésnél kiáltó igazságtalanságok történtek. Egy mészáros például nyolc évvel ezelőtt hetvenezer dinárért vett egy házat s nyolc év után elvették tőle a házat adóba, illetve hetvenezer dinárt fizettek be vele. Több kereskedő van, akiknek tízezer dinárokra menő követelése vannak az államkincstárral szemben korábbi szállításokért, de nem tudnak pénzt kapni az államtól, mert erre nincs költségvetési fedezet. Az állami végrehajtók ezeket a kereskedőket sem kimélik meg s a legszigorubb behajtják rajtuk az esedékes adókat. A sztaranizsai gazdasági körök elhatározták, hogy feliratot intéznek a kormányhoz, melyben kérték a statáriális adóvégrehajtások beszüntetését, mert ha ezt így folytatjuk, a város gazdasági élete teljesen megbénul.

Jugoszláviában is csalásokat akartak elkövetni a megszökött temesvári bankigazgatók

A temesvári bank nevében ötvenezer dinárt és félmillió dinár értékű váltókat vettek fel több tóbai kiscgazdától

Velikakindáról jelentik: *Micu Ivánt és Schröder Istvánt, a Temesvári Hitelbank Jugoszláviába szökött igazgatóit — mint a Bácsme gyei Napló jelentette — Kikindán kedden letartóztatták. A letartóztatás körülményei rendkívül érdekesek voltak, mert mint most kiderült,*

a két megszökött bankigazgató Jugoszláviában újabb félmillió dináros csalást akart elkövetni.

és főleg a Bácsme gyei Naplóban megjelent első híradásnak köszönhető, hogy a sikkasztók terve meg-hiusult.

Tóban, az ottani kiscgazdák már évek óta pörösködnek az egyik uradalmi érdekeltséggel, amely 1910-ben a tóbai földmivesek között 1300 hold földet parcellázott fel, a kiscgazdák azonban a közbejött világháború folytán nem fizették meg a földeket, mire az érdekeltség 1917-ben újabb vevőknek adta el azokat. Ezt amásodik ügyletet az érdekeltség megbízásából a temesvári parcellázó és teleképítő részvénytársaság bonyolította le és ennek a banknak a jogutódja a Temesvári Hitelbank, amelynek a megszökött *Micu Iván és Schröder István* igazgatói voltak. Az 1910. évi földvásárlók és az érdekeltség közt megindult pör már hónapokkal ezelőtt eldőlt és az ítélet kimondotta, hogy a parcellák az újabb vásárlókat illetik meg. *Micu Iván, a temesvári Hitelbank igazgatója egy hónappal ezelőtt Becekeréken járt, ahol megjelent az 1917. évi vásárlókat képviselő Jankics Zsidó és Pavlovics*

Gyoka ügyvédek irodájában s arra kérte őket, hogy hassanak oda, hogy a kiscgazdák a földek hátralékos vételárát az ő kezéhez fizessék le.

Pavlovics Gyoka dr. erre kijelentette, hogy az érdekeltséggel szemben fennálló hátralékos tartozás kiegyenlítéséről mindaddig nem lehet szó, amíg az eladók meg nem szerzik a törlási engedélyeket a földre betábazott adósságokra.

Micu Iván az ügyvédektől egyenesen Tóbára utazott, ahol személyesen kereste fel az érdekelt kiscgazdákat és

rúvotte őket arra, hogy neki nagyobb törlesztéseket fizessenek ki. Ezen a címen az igazgató több kiscgazdától ötvenezer dinár készpénzt vett fel, ezenkívül pedig mintegy félmillió dinár összegű váltót is aláíratott velük a fennálló adósságok fejében.

Micu Iván Tóban kijelentette, hogy szeptember 17-ikén ismét visszatér a községbe és arra kérte a kiscgazdákat, hogy gyűjtsék össze egymás közt a hátralékos vételárát. A kiscgazdák az igazgató látogatása után felkeresték ügyvédiüket, *Pavlovics Gyoka dr.-t*, akinek elmondták, hogy készpénzt s nagyszögű váltókat adtak át *Micu Ivánnak*. Az ügyvéd nyomban felvilágosította a vásárlókat, hogy könnyelműen jártak el a fizetésekkel, mert a földet terhelő adósságokra még hiányzik a törlási engedély.

Amikor szombaton a Bácsme gyei Naplóban megjelent az első híradás arról, hogy a két igazgató

lőnböző hivatali visszaélések elkövetése után megszökött Temesvárról, Pavlovics dr. nyomban megkötött Tóbára, hogy személyesen legyen jelen Micu Iván szeptember 17-ikére jelzett látogatásánál. A mondott napon délelőtt kilenc órakor valóban megérkezett a községbe a két igazgató a kikindai Privredna Banka egyik tisztviselőjének kíséretében. Micu és Schröder ugyanis a kiscgazdától felvett félmillió értékű váltókat a kikindai Privredna Bankánál akarták leszámoltatni és a pénzügyet azért küldte ki tisztviselőjét Tóbára, hogy meggyőződést szerezzen a váltókon szereplő aláírások valódiságáról. Az igazgatókat Pavlovics dr. fogadta és ügyfelei nevében közölte velük, hogy most már semmiféle tárgyalásokba nem bocsátkozik velük, mert

a Bácsme gyei N zpló szombati száma azt közölte, hogy a bírói eljárás lefolytatása elől szöktek meg Temesvárról.

Micu Iván az ügyvéd szavaira zavarba jött, de csakhamar felalálta magát és kijelentette, hogy olvasta a Bácsme gyei Napló cikkét, de az nem felel meg a valóságnak. Pavlovics dr. erre azt ajánlotta az igazgatóknak, hogy együtt menjenek be Kikindára a rendőrfőkapitányságra és ott tisztázzák az ügyet. Micu és Schröder nem szívesen bár, de beleegyeztek ebbe. Mindhárman beutaztak Kikindára, ahol egyenesen a rendőrfőkapitányhoz mentek. Az ügyvéd felmutatta a főkapitánynak a Bácsme gyei Napló szombati cikkét. A főkapitány nyomban felhívta telefonon a temesvári vizsgálóbíró, aki a cikk adatait mindenben megerősítette s kijelentette, hogy Micu és Schröder valóban a bírói eljárás lefolytatása elől szöktek el Temesvárról, egyben pedig kérte a két bankigazgató azonnali letartóztatását, ami ott a helyszínen meg is történt.

A temesvári rendőrség Micu és Schröder ellen már meg is indította a kiadatási eljárást.

özvegy Maties Bogoljubné, egy gazdag beogradi asszony, aki elmondotta, hogy a szekta papja legelőször az ő lakásában bérelt ki három szobát az istentiszteletek számára és néhány hétig ott is folytak le a vallási összejövetelek. A szerzetes azonban nem fizette meg a kikötött házbért, mire ő felmondott és a Preporod hívóival együtt ekkor átköltözött a Teraziján levő új helyiségbe. Elmondotta Matiesné, hogy a szekta »üzletvezetéséről« megdöbbentő adatok jutottak a tudomására, így megtudta, hogy minden belépő tag köteles volt egy nyilatkozatot aláírni, amelyben arra kötelezte magát, hogy tiszta jövedelmének tíz százalékát rendszeresen átadja a szekta vezetőségének propaganda célokra.

A beogradi hatóságok a titokzatos vallási mozgalom anyagi hátterének tisztázására erélyes nyomozást indítottak.

Véres vásárpremier Szvilojevón

Az eladott üsző miatt összeveszett a fiával egy szvilojevói gazda és kést döfött bele

Apatinból jelentik: Vasárnap tartották meg Szvilojevó községben a község fennállása óta az első vásárt, miután a belügyminisztérium a községbeliek kérésére évente két országos vásárt engedélyezett. A vásár iránt óriási érdeklődés nyilvánult meg, az egész környéken eseményszámba ment és főképp a korezmák bonyolították le nagy forgalmat. Dél felé már az utcákon mindenfelé dülöngő embereket lehetett látni, akik vagy a feletti örömben néztek a pohár fenekére, mert jó vásárt csináltak, vagy pedig bánatukban ittak, mert nyakukon maradt a felhajtott állat. Természetesen a szokásos vásári verekedés sem maradt el és a csendőrségben több verekedés ügyében indult nyomozás. A legsúlyosabb kimenetelű verekedés Finta Sándor szvilojevói gazdálkodó és fia Finta Imre között folyt le.

Finta Sándor a vásárban eladott két üszőt és az ezresekkel a zsebében, boldogan tért haza, miután előzően az egyik korezmában áldomást ivott a vásár öröme. Odahaza azonban a fia, aki szintén ittasan ment haza a vásárból, veszekedni kezdett az üszök eladása miatt apjával és még az ebédnél sem hagyták abba. Egyszerre csak Finta Imre felugrott az asztaltól:

— Most elmegyek és visszacsinálom a vásárt — mondotta és az ajtó felé indult.

Apja ezen annyira dühbe jött, hogy felkapott az asztalról egy hosszú konyhakést és a fia után dobtá. A kés a fiu oldalába fúródott, úgy hogy az súlyosan megsebesült nyomban összeesett. Finta Sándor ezt látva, megijedt és orvost hívatott, aki bekötözte a sebet. Feljelentés ugyan nem történt, de a csendőrségnek tudomására jutott az eset és megindította az eljárást az apa ellen.

Ugyancsak a vásáron összeverekedett Erdélyi Ferenc is a fiával, ifjabb Erdélyi Ferencel, akit veszekedés közben botjával úgy fejbevágtá, hogy a fiatal ember összeesett. A csendőrség Erdélyi ellen is eljárást indított.

Gyilkosság egy liter bor miatt

Halálosvégü verekedés Molon

Szentáról jelentik: Mol községben halálos kimenetelű verekedés történt, amelynek áldozata Gordanov Gyóko molai gazdálkodó. Gordanov három barátjával, Morovics Szima, Branovicski Zaka és Radics Rada gazdákkal néhány nappal ezelőtt betért Jovin Rada korezmájába borozni. Megállapodtak abban, hogy mindegyikük fizet egy liter bort, azután hazamennek. Már három liter bort megittak és már csak Morovics Szimának kellett volna rendelni, de Morovics ekkor kijelentette, hogy ő nem hajlandó senkinek bort fizetni. Ezen összeszólkoztak és különösen Gordanov szidalmazta barátját fősvénysége miatt. Közben elérkezett a záróra és a társaság utnak indult.

Az uccán Gordanov és Morovics folytatták a veszekedést, amely hamarosan elfajult és tetlegességre került a sor. Morovics öklével Gordanov arcába vágott, majd a földreterpette és lábával összetaposta. Branovicski és Radics a verekedésnek nem voltak szemtanúi, mert közben előmentek és annyira elmerültek a beszélgetésben, hogy észre sem vették két barátjuk elmaradását. Másnap reggel a piacra igyekvő emberek az uccán egy eszméletlenül heverő embert találtak, akiben Gordanovra ismertek. Jelentést tettek a rendőrségben, majd az eszméletlen embert lakására szállították, de állapota annyira súlyos volt, hogy be kellett vinni a szentai közpórházba. Gordanov vasárnap éjjel belső sérülések következtében meghalt.

A csendőrség, amikor tudomást szerzett Gordanov haláláról, letartóztatta Morovicsot és a történetkört értesítette a szubotcai ügyészséget, amely elrendelte a holttest felboncolását. Morovicsot kedden be szállították a szubotcai ügyészségre.

Veszede lmes rablókat fogott el a palicsi csendőrség

A meglöpött gazda leütötte a rablókat, akik véres fővel menekültek — a csendőrség karjaiba

A szubotcai csendőrség kedden két rablót fogott el, akik már régóta fosztogatták a környékbeli falvakat, és legutóbb Palics környékén garázdálkodtak.

Kedden hajnalban értesítették a palicsi csendőrséget, hogy Mácskovics Fábán gazdálkodó tanyája felől puskalövéseket hallottak. A csendőrségről őrájáratot küldtek ki a helyszínre. A csendőrök utközben fogták el a rablókat, akik szinte karjaikba futottak. Az egyik rablónál Flaubert-puska volt, a másiknál nagy bot. A csendőrök lefegyverezték őket és visszavezették a tanyára. A nyomozás eddig a következőket állapította meg:

A két rabló kedden hajnalban egy kocsival meglökött a tanya előtt, majd miután látták, hogy a tanyán még nincs élet, kimentek a kukoricaföldre és törni kezdték a kukoricát. Amikor a kocsit már meglökött a lopott tengerivel, felbredt a tanya tulajdonosa, Mácskovics Fábán, aki botot fogott és azzal akarva elzavarni a rablókat. Az egyik rabló erre többször rá-

lőtt a gazdálkodóra, akit több helyen megsebesítettek a golyók. Mácskovics nem hagyta magát, közelibe ment a rablóknak és az egyiket egy nagy fával agyba-főbe verte, úgy hogy orrán-száján eleredt a vér. Izgalmas harc következett ezután, végül is a rablók kocsit, lovat meg a lopott kukoricát hátrahagyva, elmenekültek.

A rablókat bekísérték a csendőrségre, ahol megállapították, hogy az egyik Ivánovics Mátyás, akit súlyos sérüléseivel nyomban a kórházba szállítottak, a másik Bukvics Félix. Kihallgatásuk alkalmával csak kisebb lopásokat és rablásokat ismertek be, de a csendőrségnek az a feltevése, hogy egy nagyobb banda tagjai, amely nem csak a szubotcai tanyákon, hanem a környéken is több rablást követett el.

A megsebesült parasztagdát a kórházba szállították orvosi kezelés végett, de állapota nem veszélyes. A csendőrség a legnagyobb eréllyel folytatja tovább a nyomozást.

Rejtélyes vallási szekta működik Beogradban

Az Ujjászületés vallásának beogradi papja egy szökött szerzetes

Beogradból jelentik: A beogradi hatóságoknak néhány nappal ezelőtt tudomásukra jutott, hogy a Terazija egyik házának harmadik emeletén ismeretlen emberek titokzatos célu összejöveteleket tartanak. A detektívek napokig figyelték a házat és megállapították, hogy esténként mintegy százötven-kétszáz ember surran fel a harmadik emelet egyik lakásába, ahonnan néhány óra elteltével kisebb csoportokban távoznak el. A beogradi rendőrség egyik detektívjének sikerült bejutni egy ilyen összejövetelre és a látottak alapján megállapította, hogy egy új vallási mozgalom híveinek gyülekezéséről van szó.

A főváros szívében, a Terazija egyik modern többemeletes házában ütötte fel tanyáját az új szekta és a hívők a több szobából álló helyiségben hetenként többször istentiszteletre gyűlnek össze, amelyeken zsolttár éneklés és különböző vallási szertartások közben a maguk új módján imádják az Istent.

A vallási szekta hivatalosan Preporod (Ujjászületés) társaság címen működik, tagjainak száma pedig hozzávetőleges becslések szerint meghaladja az ezret. A tagok között szép számmal vannak képviselve úgy a férfiak, mint a nők, a társadalom minden rétegéből. A szekta heti istentiszteleteire rendkívül nehéz bejutni. Nem tagokat egyáltalán be sem engednek, sőt a hívőket is többszöri szigorú ellenőrzésnek vetik alá, mielőtt bebocsátják őket a szentélybe. A Preporod titkos helyiségének ajtaja éjjel-nappal zárva van, de a beogradi rendőrség detektívjének a napokban ravasz trükk segítségével sikerült bejutnia egy ilyen »istentiszteletre.« A detektív a következőkben számolt be tapasztalatairól:

— A harmadik emeleten néptelen, csendes folyosó végén van az ajtó. Kezemen a hívő névjegyével megnyomtam a csengőgombot, de sokáig senkisémet nem jelentkezett. Végre siető léptek hallatszottak az előszobából és kis vártatva valaki kinyitotta a bejárati ajtón levő kis kémleőablakot. Egy női fej hajolt ki és bizalmatlan hangon kérdezte, hogy mit kívánok. Előmutattam a nálam levő névjegyét, mire a fej visszahúzódott és rövid idő múlva megnyílt előttem az ajtó. Először egy butorozatlan előszoba fele helyiségben találtam magamat, majd a ruhatárba értem, ahol udvarias kezek lesegítették rólam a kabátot. A következő helyiség egy nagy terem volt, amelynek közepén hatalmas emelvény állott, előtte pedig a sűrű sorokban elhelyezett székeken szorongtak a hívők. Körülbelül háromszázán lehettek a helyiségben. A

szoba falain szentképek és illusztrált bibliai idézetek függtek tarka össze-visszaságban. Minden hívő kezében egy vaskos imakönyv volt, amelyből monoton hangon zsolttárokat énekeltek. A kétszáz ember énekét egy harmónium kísérte, amely az emelvény mellett volt elhelyezve. A zsolttárok eléneklése után a szekta papja egy magas szurosszemű, negyven év körüli férfi lépett az emelvényre és beszélni kezdett. Mindenekelőtt térdre borult és karjait az ég felé emelve a következő szavakat kiáltotta:

— Mindenható, kérünk, jelenj meg itt köztünk, legigazabb híveid között.

— Az invokációt a gyülekezet minden tagja térdelőn állva hangosan utána mondta. Ezután halotti esőnd következett, majd a jelenlévők lassu mozdulattal felemelkedtek és mellüket verdesve újabb zsolttárokat fogtak. Jó tíz percig tartott, amíg elült a zaj és a pap megkezdhetette a beszédét. Mindenekelőtt kijelentette, hogy a beogradi szekta nem önálló vallási csoport, hanem egy nagy amerikai szektának az »Ujjászületés vallásának« jugoszláviai egyháza. Isten létét fejtegette, majd az amerikai szekta működéséről beszélt és kijelentette, hogy az új vallás amerikai misszionáriusainak eddig félmillió emberevőt sikerült leszoktatni az emberhus élvezetéről és megnyerni az ujjászületés vallási tanáinak.

— Sőt — mondotta a szónok — nem egy félvad szigetlakót sikerült annyira megtérítenünk, hogy ma már ő végzi társai között a térítés munkáját.

A beszédet a hívők halotti csendben hallgatták végig, majd újra megkezdődött a zsolttárok éneklése. Ezután kihirdették a legközelebbi istentisztelet időpontját és a hívők eltávoztak. Színésznők, boltilányok, munkások és hivatalnokkülsőjű emberek a legtarkább össze-visszaságban tolongtak a ruhatár előtt.

— Az igazi meglepetés az ajtó előtt várt: a kijárat mindkét oldalán egy-egy ember helyezkedett el és minden távozó elé odanyújtott egy perselyt. A perselybe tíz és százdínárosok hullottak nagy tömegben.

A detektív jelentést tett tapasztalatairól felettes hatóságainak is és mint gyanus körülményt jelölte meg, hogy a szekta papja egy szerzetes, aki nemrégiben szökött meg egyik szerbiai kolostorból, Beogradba költözött és megalakította a Preporodot. A szektáról nyilvánosságra került adatok alapján a fővárosi lapok is részletesen foglalkoztak az új vallási mozgalommal és a cikkek nyomán hétfőn jelentkezett

CIRKUSZ

Vidéki fiatalember Pesten

A naiv idegen, akit az idegenforgalmi hivatal mézsmázos plakátjai törbeccsáltak, kiálméklodja magát a »hunok fővárosában« és azt hiszi, hogy a papírka az egyetlen magyar specialitás. Vagy a csárdás. Aztán ha egy élet tölt Budapesten, csakhamar megismerkedik a saját bőrén a legfélelthetlenebb pesti kuriozitással, a polossal. Szívűl irigylit mindenki ezt a Ditrichsteint, aki a poloskára vetette rá magát és annyit keres, amennyi csak beléje fér. Ugyszólván ő az egyetlen nagyüzem Pesten, amely állandóan dolgozik, amely nem fog csödbe jutni, hisz sohase ér rá, mert a poloska szentelen gyorsasággal szaporodik. Nem kell attól tartani, hogy kivész a fajtája, mint a bölényé, hogy majd csak az állatkerthen lehet látni néhány ritka példányt. Sziszifuszi küzdelmet vívnak. A harmincéves háború semmi hozzá képest. Hogy ki fog győztesen maradni a porondon? Persze, hogy a poloska bírja tovább szusszal. A Ditrichsteint már régen eltemették, a Ditrichstein már régen elporladt amikor polosok még mindig vígan garázdálkodnak a földön.

A vidéki fiatalember, aki bohó volt és boldog, elindult lakást keresni. És örömmel gondolt arra, hogy a kényelmetlen kisvárosi hónaposszobák, a szekrényvel eltorlasztott ájtók után végre európai kényelemhez fog jutni. Átböngészte a lapokat, amelyek kiadó lakáshirdetésekké vannak tele. Egész uccasorokon végigmehet az ember, a kapuk alatt esdeklő cédulák: *Lakás kiadó!* Mintha segítségért kiáltanának.

Beállított egy helyre. Első emelet, külön bejárat. Csinos kis szoba. Mibe kerül? Nyolcvan pengő. Hm nem csekélység, de a szoba szép. Hosszas huza vona után lealkudott tíz pengőt és már épen le akarta foglalni, amikor megszólalt a háziasszony:

— Kérem, ugyebár nő látogatókat nem tetszik fogadni?

A pengők megdermedtek a kezei között.

— Mi az hogy nem tetszem? Igenis tetszem.

Mielőtt még érdemleges választ adhatott volna a nőjabb feltételeket szabott: hogy csendes fiatalember-e este mikor jár haza? Nem csapong ki? Mert van egy diák fia és nem szeretné, ha az ilyen rossz példákát látta a szeme előtt.

A szép szobáról sietve lemondott. Az anyóka olyan undorral hocsátotta ki, mint egy bélpoklost. Pihá az én házamba nem hozol erkölestelen Céda személyeket!

A másik helyen, a Visegrádi uccában, egy csinos új házban próbált szerencsét. Takaros menyecske fogadta, az előlelete iránt érdeklődött, milyen érzelmű ki a kedvenc politikusa és a kedvenc primadonnája? Szereti-e az alkoholt?

— Kapuzárás után lábujjhegyen tessék átjönni az előszobán, mert az ótata álmatlanságban szenved és minden neszre felriad.

— Igenis.

— Vanak jó könyvei? Regények?

— Akad...

— Hála isten. Az előbbeni lakónak ugyanis csupa vacak filozófiai munkákkal volt tele a polca. Majd fog nekem kölcsönözni, ugye?

— Természetesen!

— Hát akkor foglalozza le, vagy nyomban beköltözik?

A jó vidéki kifizette a félhónapot és elhozta a podgyászát.

— Olvassa ám meg jól a szoba négy sarkát — figyelmeztette a háziasszony — mert az első álom teljesül!

Vidéki az ágyra dőlt és elaludt. Rettenetes víziói voltak. Azt álmodta, hogy egy ágyon fekszik, alszik és az ágy tele van poloskakkal, amelyek mind az ő vérét szívják. Sikoltozva ébredt fel.

— Hála isten, hogy csak álom volt — sóhajtott megkönnyebbülten, amíg a szeméit dörzsölte és felgyújtotta a villanyt, hogy megnézze hány óra van.

És ekkor látta, hogy az ágya csak úgy feketélik a poloskákától. Vértürdöt rendeztek. Mintha csak keresztadjáratra indultak volna. Vidéki reménytelennek látta felvenni a harcot ilyen tulnyomó ellenséggel. Megadta magát, kívárta a reggelt, ekkor szépen összecsomagolt és így szölt a háziasszonyhoz:

— Félíg megették az ön poloskái.

A derék hölgy felháborodott:

— Polosok nálam? Ez kivan zárva! Micsoda hipochonder!

Vidéki szó nélkül megmutatta szörnyű sebeit. De ez egy tizenhárompróbás háziasszony volt:

— Azt akarja nekem bemesélni, hogy ezek poloska csipések? Biztos valami verekedésnél szerezték őket! Nálam poloska kivan zárva! Életemben nem láttam még ilyen férget.

A hónaposszoba nyitva felejtett ajtaján ekkor kettős rendekben, végeláthatatlan sorban masiroztak kifelé a polosok. Mintha csak ki akartak volna vándor-

olni erről a vadászterületről. Vidéki gyorsan felkapta a podgyászát és bucsuzott:

— Kisztihand.

Elmenekült. Nehogy a végén még ráfogja a szörnyeteg, hogy ő hozta magával ezt a vést.

Ts'n.

Sztankovics volt miniszter
a szentai tisztviselőválasztásért

Beogradból jelentik: Sztankovics Szvetozár nemzetgyűlési képviselő, volt földmívelésügyi miniszter, felkereste Korosec miniszterelnök-belügyminisztert és szóba hozta Korosec előtt Davidovics, Pecsics és Setyerov képviselők közbenjárására kiadott azon rendelkezést, amellyel a már összehívott szentai tisztviselőválasztást elhalasztotta.

Ez alkalommal Sztankovics kifogást emelt az elhalasztás ellen és arra az álláspontra helyezkedett, hogy a belügyminiszternek nincs joga beleavatkozni a városok és községek örendelkezési jogába és szentai a belügyminiszter ezt az elvet fenti rendelkezésével megsértette. Sztankovics részletesen megvilágította az összes körülményeket, melyek őt arra indították, hogy ezen ügyben interveniáljon. A közbenjárás eredménye az volt, hogy Korosec magáévá tette Sztankovics kifejtett álláspontját és jóváhagyólag tudomásul vette, hogy Szentai város képviselőtestületét rövidesen újra összehívják és a választást a legrövidebb időn belül tartásuk meg, hogy a választást a fennálló törvények és szabályok alapján folytassák le.

Lelőtte a menyasszonyát
és öngyilkos lett

Titokzatos szerelmi tragédia Budapesten

Budapestről jelentik: Az Izabella-ucca 91. szám alatti bérház egyik elsőemeleti lakásában véres szerelmi dráma játszódott le. Ebben a lakásban lakott özvegy Gyarmathay Antalné, aki már három hónap óta jegyese volt Galba Oszkár gépészmérnöknek.

Galba kedden délelőtt megjelent Gyarmathayné lakásán, de az asszonyt nem találta odahaza, mire megvárta. Kévéssel utóbb érkezett haza Gyarmathayné a piacról és amikor Galba meglátta, kérdőre vonta valamért. Szóváltás támadt közöttük, majd a szomszédok sikoltozást és lövést hallottak. Többen odaütköztek és ekkor látták, hogy Gyarmathayné vérben fetreng a földön, míg Galba ebben a pillanatban sütötte magára a revolvért és eszméletlenül jegyese mellé rogyott.

Értesítették a mentőket, akik a tragédia szereplőit kórházba szállították, de Galba állapota reménytelen.

A súlyosan sebesült gépészmérnök este meghalt.

Angol hadihajók
a szpliti kikötőben

Fényesen fogadták és lelkesen ünnepeltek Szplitben az angol tengerészeket

Splitből jelentik: Kedden reggel hét órakor egy angol hajóraj érkezett a szpliti kikötőbe. Az angol hajóraj, amely hadgyakorlatot tart a Földközi tengeren, kedden reggel érkezett a jugoszláv vizekre, ahol előreláthatólag egy hétig fog tartózkodni. Az angol hajórajt fényes külsőségek közt, nagy lelkesedéssel fogadták Szplitben. Az angol hajók a kikötőbe való megérkezésükkor huszonöt üdvözlővést adtak le, amire a jugoszláv parti ütegek felelték, majd a *Kairo* nevű angol vezetőhajó, amelyen *Dutto* ellentengernagy tartózkodott, felvonta a jugoszláv zászlót. A *Kairón* kívül a *Montrose* sorhajó, a *Weoyaegr* torpedóromboló, a *Bramhan* páncélos, a *Courageous* hidroplán-anya hajó, azonkívül a kórházhajó, műhelyhajó és több torpedónaszád érkezett jugoszláv vizekre.

Délelőtt tíz órakor *Dutton* ellentengernagy megjelent kíséretével *Perovics* szpliti főispánnál és üdvözlő beszédében előadta, hogy az angol kormány megbízásából jött a jugoszláv Adriára, hogy ezzel is manifestálja az angol kormány barátságát és szimpátiáját Jugoszlávia iránt.

Dutton ellentengernagyot a partraszálláskor egy tengerészkiöltő és egy gyalogos század üdvözölte, azonkívül nagyszámu közönség vett részt a fogadtatáson, amelyen lelkesen ünnepeltek az angolokat.

A szpliti főispán és *Szankovics* sorhajóhadnagy délben viszonzták a látogatást a *Kairo* fedélzetén. A hajóraj néhány napig Szplitben marad, majd tovább hajózik a többi jugoszláv kikötőbe.

Monstrepört indítanak a fasiszták a trieszti szlovének ellen

Egy trieszti lap tömeges letartóztatásokat jósol

Triesziből jelentik: A *Piccolo* jelentése szerint dr. Csok Iván a trieszti szlovének vezérének letartóztatása ügyében tovább folytatják a nyomozást. A lapjelentés szerint további tömeges letartóztatások várhatók és a közeljövőben monstre-pört indítanak az olaszországi szlovének ellen. A *Piccolo* jelentése szerint az olasz hatóságok egy Olaszország ellenes mozgalmat lepleztek le az olaszországi szlovének körében.

Kedden a velencei tartomány fasiszta szervezeteinek titkárai ülést tartottak, amelyen az olaszországi szlovének elleni akciót tárgyalták meg. Állítólag olyan határozatot hoztak, hogy a szlovén papság és az újságok valamint a szlovén újságírók ellen rendkívül kiméletlen intézkedéseket fognak életbeléptetni.

Még mindig pusztít
a tornádó Floridában

Palmbeachben is több halottja van a viharoknak

Newyorkból jelentik: A floridai tornádó Palmbeachben, az amerikai előkelő világ fürdőhelyén szörnyű pusztítást vitt véghez. A fürdőhely környékén a vetésben okozott rengeteg kárt a szörnyű vihar, a fürdőtelepen pedig több ház összedőlt és sok ember meghalt. Többek közt összeomlott a híres *Times* Boindilly áruház épülete is és a romok két embert maguk alá temettek. A sebesültek száma tizenöt.

Egyébként Floridából még egyre nagyobb kárjelentések érkeznek, anélkül azonban, hogy az összes kárt meg lehetne állapítani, mert több községben csak segélykérő táviratot küldenek, de nem jelölik meg, milyen pusztítást okozott a tornádó. A vihar *Savannas* és *Georgia* irányában száguld tovább, de ereje csökken.

Daytonból két nap óta vonatok sem érkeznek a várossal minden összeköttetés megszakadt.

DR

Az egyetemek új rendje lehetővé teszi,
hogy Szuboticán is lehessen doktorátust
szerezni

A napokban érkezett meg a szubotici jogi fakultás dekanátusához a közoktatásügyi miniszter rendelete az egyetemi rend új szabályozásáról, amely a szubotici jogi fakultásra is vonatkozik.

A Bácsmegyei Napló munkatársa ezzel kapcsolatban felkereste dr. *Markovics* Csedomir egyetemi rendes tanárt, a fakultás dékánját, aki a beállott jelentékenyebb változásokról a következőket mondotta:

— Az új szervezési szabályrendelet egységesítette a beiratkozásokat az összes fakultásokon és Szuboticán úgy, mint Beogradban, Ljubljanában, Zagrebban és Szkopljában is a beiratkozások szeptember 25-iktől a hó végéig tartanak.

Lényeges változás a doktori vizsga körül van, miután eddig csak két tárgycsoportból lehetett doktorátust tenni, míg ezután négyből. A jelölt természetesen maga választja ki a tárgycsoportot, amelyből doktorálni akar.

A doktori vizsgára jelentkező hallgatóktól eddig azt követelték, hogy legalább jelesen (vrlo dobro) diplomált, viszont az új szabályrendelet értelmében nincsenek ilyen korlátozások és minden diplomált jogász, tekintet nélkül arra, hogy milyen osztályzattal diplomált, jelentkezhetik a doktori vizsgára.

Az ugynevezett doktori tanfolyam két szemeszterből áll. Ez idő alatt két írásbeli dolgozatot kell elkészíteni abból a tárgycsoportból, amelyből a jelölt vizsgázni szándékozik. Ha a tanári kar a dizertációt elfogadja, akkor a jelöltet szóbeli vizsgára bocsájtják, amely abból áll, hogy írásbeli dolgozatát kell védenie a tanári bizottság előtt.

A szubotici jogi fakultás fennállása óta eddig még nem volt doktortárra habitálás. Többen jelentkeztek a doktori vizsgára, de egy szemeszternél tovább egyik jelölt sem haladt. Remélem azonban, hogy az iskolai év végén már lesz »szubotici doktor.« A doktori vizsga megkönnyítése után remélhetőleg több jelentkező lesz és a külföld egyetemeken helyett Szuboticán fogják a jelöltek majd megkapni a doktori titulust.

— A múlt tanév alatt elért eredménnyel teljesen meg vagyok elégedve — mondotta *Markovics* Csedomir dr. — A hallgatók magaviselete megérdemel minden elismerést. A múlt iskolaévben egyetlen egy hallgató sem részesült megrovásban.

Markovics Csedomir dr. végül kijelentette, hogy egyes sajtóorgánumok hírei, mely szerint a szubotici

Jogi fakultást Noviszadra vagy Szarajevóba helyeznék, teljesen alaptalan. Hivatalos helyen ebben a kérdésben semmit sem tettek. Ezek csak egyes társadalmi körök kívánságai, amelyeknek lanszirozása igen sokat árt az intézménynek, mert sokan azt hiszik, hogy a fakultás tényleg elkerül Szuboticáról és ezért vonakodnak Szuboticára jönni tanulni.

Egységesen rendezik az utlevélkérdést a vajdasági városokban

Szomboriak küldöttsége a miniszterelnök-nél és a pénzügyminiszternél

Beogradból jelentik: Kedden a szomboriak népes küldöttsége érkezett Beogradba. A deputációban résztvettek *Makszimovics Szevén* polgármester, *Veszelnovics Milorád*, *Makarics Szevén*; továbbá a városi főmérnök, a főjegyző, a szombori kereskedők és iparosok testületének elnöke és számos iparos és kereskedő.

A küldöttség először *Korosec* Antun miniszterelnök-belügyminisztert kereste fel. A deputáció vezetője dr. *Lalosevics Joca* képviselő, a város polgárságának nevében arra kérte a miniszterelnököt, hogy a tartomány székhelyét ne helyezze el Szomborból. *Korosec* miniszterelnök kijelentette a küldöttségnek, hogy amíg az új tartományi törvény másképpen nem intézkedik, addig a tartomány székhelyét nem fogja Szomborból elhelyezni. A küldöttség ezután panaszt emelt a miniszterelnök-nél az utlevelek megszerzése körüli hosszadalmas eljárás és nehézségek miatt. A miniszterelnök megígérte, hogy rendezni fogja az utlevélkérdést és az eljárást Szomborban, Szuboticán, valamint Noviszadon egységessé fogja tenni. Újévig — ígérte a miniszterelnök — rendben lesz az utlevélkérdés és annak megszerzését sokban könnyíteni fogják. Ugyancsak panaszt tett a küldöttség a bácskai főispán rendelete miatt, amellyel a kiskereskedőktől és szatócsoktól megvonta az italmérés jogát. A miniszterelnök megígérte, hogy ezt a panaszt is orvosolni fogja.

A küldöttség ezután dr. *Szobotics* Nikola pénzügyminisztert kereste fel, akit arra kértek, hogy a bezdáni vámhivatalt helyezze vissza Szomborba. A kérés teljesítését a miniszter megígérte. Kérte a küldöttség azt is, hogy a szuboticei vámhivatal mellett állítson fel benzinvizsgáló állomást, amit a pénzügyminiszter meg is ígért.

TÖZSDE

Zürich, szept. 18. (Zárlat.) Beograd 913, Páris 20.25, London 25.2050, Newyork 519.55, Brüsszel 72.22, Milánó 27.1550, Madrid 86.97, Amszterdam 208.3250, Berlin 123.7750, Bécs 73.1750, Szófia 3.75, Prága 15.1950, Varsó 58.20, Budapest 1055.50, Bukarest 316.

Beograd, szept. 18. (Zárlat.) Páris 221.37—223.34, London 275.82—276.62, Newyork 56.35—57.035, Milánó 296.65—298.65, Amszterdam 22.80—22.86, Berlin 1355.25—1358.25, Bécs 8.004—8.034, Prága 168.32—169.12, Budapest 9.9087—9.9387, Bukarest 35.20—37.50.

Zagreb, szept. 18. (Zárlat.) Páris 221.37—223.37, London 275.82—276.62, Newyork 56.81—57.01, Zürich 1090.10—1097.10, Triest 296.47—298.47, Berlin 1355.25—1358.25, Bécs 800.40—803.40, Prága 168.32—169.12, Budapest 990.87—993.89.

Szombori terménnytőzsde, szept. 18. Buza bácskai vasut prt. 235—240, rozs bácskai vasut prt. 225—230, zab bácskai vasut prt. 222.50—227.50, árpa takarmányi 64—65 kilós 240—245, tavaszi 67—68 kilós 270—275, ótengeri bácskai vasut prt. 290—295, bab orig. II. 750—780, liszt Ogg 345—365, Og 345—365, 2-es 325—345, 5-ös 305—325, 6-os 265—285, 7-es 230—250, 8-as 200—210, finom korpa 180—185. Irányzat: változatlan. Forgalom 242 és fél vagon.

Noviszadi terménnytőzsde, szept. 18. Buza bácskai 79—80 kilós 235—237.50, felsőbácskai 235—237.50, bácskai tiszavidék 236—238, bánáti 230—232.50, szerémi 232.50—235, bánáti Vrsac paritású 232.50—235, árpa bácskai szerémi és bánáti 64 kilós 245—250, bácskai tavaszi 68—69 kilós 280—290, baranyai tavaszi 71—72 kilós 295—300, zab bácskai 225—230, szerémi 227.50—230 és szlavóniai 227.50—232.50, tengeri bácskai 295—297.50, bánáti liszt Ogg és Og bácskai 350—360, 2-es sz. 330—340, 5-ös sz. 310—320, 6-os sz. 265—275, 7-es sz. 230—240, 8-as sz. 200—210, korpa bánáti és szerémi 180—185, bácskai 185—190. Irányzat tartós. Forgalom 112 és fél vagon.

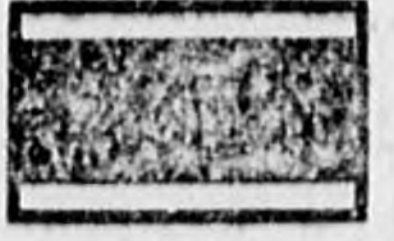
Bécsi sertésvásár, szept. 18. (Saborsky & Söhne cég St. Marx jelentése). Fejhajtás: zsirsértés 2617, hussértés 12587. Ebből jugoszláviai 1165, prima urasági 255—260, szedett 235—260, öreg 240—245, hussértés 170—240. Irányzat: változatlan.

30 ország rádióamatőrjei használják a Tungstram Bárrium-csőveket!

Alkalmazza Ön is a felülmulhatatlan G 409 detektor és alacsonyfrekvenciájú csövet!

Fűtőáram 0.08 Amp.
Erősítés 16
Meredekség 2.4 m A/V

HIREK

VÁROSI SZÍNHÁZ. Hétfő, szeptember 24: *Budanovic* Mária, a budapesti Opera tagja és *Rijavec* József, a berlini állami Opera tagja hangversenye. Jegylovétel csütörtök, szeptember 20-ikától.

— **Öfelsége Alekszandar király Topolára utazott.** Beogradból jelentik: Öfelsége Alekszandar király kedden délután autón Topolára utazott. Öfelsége néhány napig Topolán fog tartózkodni.

— **Időjárás.** A Meteorológiai Intézet jelenti: Déli légáramlások mellett változóan felhős idő várható hőemelkedéssel.

— **Petrovics Szvetisláv Szomborban.** Szomborból jelentik: Petrovics Szvetisláv kedden délután autón testvérei és *Racics Szima* dr. képviselő társaságában autón Szomborba érkezett, ahol nagybátyjánál, *Racics György* nagykereskedőnél szállt meg. A szomboriak Petrovics Szvetislávot meleg ünneplésben részesítették.

— **Tisztújító közgyűlés Szentán.** Szentáról jelentik: Gyorgyevics Szlobodán polgármester szeptember huszadikára, csütörtökre tisztújító közgyűlést hívott egybe, amelyen csupán a városi tisztviselőket és alkalmazottakat választja a képviselőtestület. A korelnököt a belügyminiszter rendelete alapján a főispán jelöli ki.

— **Lemondott állásáról a martonosi jegyző.** Szentáról jelentik: Dolinka Vazul volt sztarakanizsai polgármester, moli kormánybiztos néhány hónapig volt Martonoson főjegyző. Dolinka lemondott állásáról és helyébe Moljac Szávó volt adai adóügyi jegyzőt nevezték ki.

— **Újabb földrengések Szmirnában.** Konstantinápolyból jelentik: Szmirnában és környékén szerdán heves földrengést észleltek. A földrengések többször megismétlődtek és óriási károkat okoztak. A szerencsétlenség méreteiről a közelebbi jelentések még hiányoznak.

— **Újból megkezdődnek a jugoszláv-magyar kereskedelmi tárgyalások.** Beogradból jelentik: A jugoszláv-magyar kereskedelmi tárgyalásokat, amelyek régebben megszakadtak, hosszú idő után ismét megkezdik a két ország delegátusai. A szerződés megkötésére irányuló tárgyalásokat a napokban kezdik meg Budapesten, ahová szerdán utazik a jugoszláv bizottság, amelynek vezetője dr. *Todorovics Milán* egyetemi tanár, tagjai pedig a kereskedelmi minisztérium részéről dr. *Jovanovics Milán* osztályfőnök és *Antula Milán* titkár, a közlekedésügyi minisztérium részéről pedig dr. *Markovics Dragutin* osztályfőnök. A bizottságok a szerződés általános szakaszairól fognak tárgyalni, a tarifális kérdéseket most nem fogják érinteni.

— **Elsüllyedt gőzös roncsaira találtak rá Kanadában.** Londonból jelentik: A kanadai Ontarióból érkezett jelentések szerint a Hurom taven szerdán egy elsüllyedt hajó roncsaira akadtak. A hajóroncsot öt lerongyolódott és az éhhalál küszöbén álló matróz volt. A hajótörötték elmondották, hogy a roncsok a Manasse gőzös maradványai. A gőzös négy nappal eelőtt süllyedt el és a huszonegy főnyi legénységből csak ötven menekültek meg.

— **Primo di Rivera ellen merényletet követtek el?** Londonból jelentik: A londoni spanyol követség szerdán erőlyes hangú cáfolatot adott ki, amelyben cáfolta azokat a híreket, amelyek szerint Primo di Rivera ellen merényletet követtek el. Valószínűnek mondja a követség jelentése azokat a híreket is, mint ha Spanyolországban összeesküvés gyanúja miatt újabb letartóztatások történtek volna.

— **A »Graf Zeppelin« elindult próbautjára.** Friedrichshafenből jelentik: A Zeppelin-művek ujonnan épült kormányozható léghajója, a »Graf Zeppelin« szerdán délután fél négykor startolt a próbautra. A hatalmas léghajó indulását óriási tömeg nézte végig, amely amikor hajókolosszus a levegőbe emelkedett, lelkes éljenzésbe tört ki.

— **Diplomáciai affér Olaszország és Svájc között.** Milánóból jelentik: A berni szövetségstanács hétfőn elhatározta, hogy a svájci kormány római követe utján diplomáciai jegyzéket nyújt át az olasz kormánynak. A jegyzékben a legerélyesebben tiltakozik *Cesare Rossina* Mussolini volt sajtófőnökének Svájc területén történt elfogatása miatt. Az olasz lapok nagy felháborodással írják a svájci jegyzékről és a *Corriere della Sera* szerint Svájc a Rossi-ügyet arra használja fel, hogy hangulatot teremtsen a külföldön Olaszország ellen.

— **Leesett az épülő torony tetejéről.** Szentáról jelentik: *Kecskés Nándor* tizenhatéves szentai fiú kedden délután, a félbeszakadt katolikus templom tornyára mászott fel galambfókákért. Már felért, amikor megcsuszott és lezuhant. Balkarját eltörte és súlyos belső sérüléseket szenvedett. Beszállították a kózkórházba.

— **Nurmit majdnem repülőszerecsénylenség érte.** Budapestről jelentik: *Nurmi* a finn világbajnok szerdán este érkezik Budapestre, ahol csütörtökön az 5000 méteres versenyen startol. Csak most derült ki, hogy *Nurmi* vasárnap halálos veszedelemben forgott, mert a München—bécsi repülőgép, amelyen a finn csodafutó utazott, defektust kapott és kényszerleszállást eszközölt. A repülőgép kilenc utasa közül kétfő megsebesült, míg *Nurmi* és *Furtwengler Vilmos*, a híres karmester, aki szintén azon a gépen utazott, sértetlen maradtak.

— **Pribicevicspárti gyűlések a sajkás kerületben.** Noviszadról jelentik: Pénteken, *Kisboldogasszony* napján a sajkás kerület több községében, *Csurogon*, *Nádalfán* és *Gospodjincen* a parasztdemokrata koalíció népgyűléseket tart. A gyűléseken dr. *Hadzsi Koszta* noviszadi ügyvéd fogja a politikai helyzetet ismertetni.

— **Két városi közgyűlés egymásután.** Noviszadról jelentik: *Dr. Borota Branisláv* polgármester szerdán délután hat órára a zárszámadás letárgyalására rendkívüli városi közgyűlést hívott össze, míg a szeptember havi rendes közgyűlést csütörtökön délután négy órakor tartják meg.

— **Szabadlábba helyeztek két munkást, akiket kommunista üzemekkel gyanúsítottak.** Noviszadról jelentik: *Sztarisovén* e hó 8-ikán a rendőrség letartóztatta *Marinov* Tancsika és *Gajinov* Milán munkásokat, akiket kommunista üzemekkel gyanúsítottak. A vádtanács bizonyítékok hiányában mindkettőjüket szabadlábba helyezte.

— **Eljegyzés.** *Szauter* Erzsikét (*Apatin*) eljegyezte *Zimmermann* József (*Apatin*). (Minden külön értesítés helyett.)

— **Ismét letartóztattak tíz katolikus papot Mexikóban.** Newyorkból jelentik: Szerdán ismét tömeges letartóztatások történtek Mexikóban. A p'ebánia épületében tíz katolikus papot tartóztattak le, akiket összeesküvéssel vádolnak.

Gyűjtse pénzét a Spionra, mert jön a Lifikába!

— **Elindult Japánba az oceanrepülő német báró.** Berlinből jelentik: Hétfőn éjjel 1.45 perckor a tempelhofi repülőtérrel utnak indult *Hünefeld* báró, aki az Európa nevű repülőgépén Tokióba utazik. A bárót *Linden* svéd pilóta és *Laengerich* szerelő kísérik el. A gép Szófia—Konstantinápoly—Bagdad vonalon halad, majd az angol repülőjárat vonalán, *Nankingon* át megy Tokióba. *Hünefeld* Szófiában és Konstantinápolyban akar egy-egy napot tölteni és azt hiszi, hogy nyolc nap alatt teszi meg az egész utat.

— **Felmentették állásától a német haditengerészet parancsnokát.** Berlinből jelentik: A birodalmi haditengerészet élén személyi változás történt. *Zemper* tengeragy benyújtotta lemondási kérvényét, amelyet a kormány elfogadott. Utódja *Röder* altengernagy lett, aki eddig a keleti-tengeri flotta parancsnoka volt. A változás tulajdonképeni oka az, hogy a híres *Phoebus* afférban, amikor a *Phoebus* filmgyár részvényein az állam olyan nagy veszteségeket szenvedett, tulajdonképen a haditengerészet vezetősége volt a hibás. Ebben az ügyben annak idején a birodalmi gyűlésen *Groener* akkori hadügyminisztert vádolták.

NYILT-TÉR

Fájdalomtól megtört szívvel jelentjük, hogy szerett edesanyánk

**özv. Landau Lázárné
szül. Lichtner Eszter**

e hó 18-án hajnalban hosszas szenvedés után, 78 éves korában elköltözött az élők sorából. Kihűlt tetemét e hó 19-én (szerdán) délután 3 órakor fogjuk a Trumbićevo utca 18. számú gyászházából az anyaföldnek visszaadni.

Árván hagyott gyermekei:

**Özv. Papp Jánosné szül. Landau Szidónia,
özv. Grünberg Izidorné szül. Landau Rózsai,
Landau Izidor, Géza és Juliska**

Siratják még menyei: **Landau Izidorné szül. Stehr Lottka, Landau Gézaé sz. Laufer Adó fine**
Urokái: **Landau Géza, Irma, Dezső, Rózsai, Klárka, Grünberg Mancsi és Sándor**

Értesítés

A suboticei Városi Színház és Mozi ruhatárainak kezelését átvettem. Gyors és pontos kiszolgálás. Nagy felügyelet.

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kéri

Gálik Sándorné

a Suboticei Városi Színház és Mozi ruhatárosa

641

**Ha KÖNYVSZAKÉRTŐRE lesz szüksége
írjon Borbély L. Novisad, postafiók 75 címre**

Könnyítések a magyar vizumok beszerzésénél

Folyó évi július 3-ikától kezdődőleg a Budapestre való utazás céljából nem szükséges a beogradi vagy zagrebi m. kir. utlevélhivataloknál előzetesen vizumot szerezni, mert az utasok magyar vizum nélkül is átléphetik a magyar határt, mely esetben Budapesten kaphatnak hatvan napi tartózkodásra jogosító vizumot. Ez az újítás lényeges idő- és költségmegtakarítást jelent, főleg azoknak, akiknek üzleti vagy magánügyekben gyakran és sürgősen kell átlépni a magyar határt. A vizum nélküli utazáshoz a beogradi Magyar Királyi Kereskedelmi Képviselőlet Utazási Osztálya hivatalos bélyegzőjével ellátott igazolvány szükséges, mely ugy a beogradi m. kir. kereskedelmi képviselőletnél (Beograd, Palata Akademijske, Jakšičeva ul. 2.), mint pedig a felkért SHS vidéki kereskedelmi testületknél és

Suboticán: Kereskedők és Gyárosok Egyesülete, Lloyd, Általános Hitelbank, Közgazdasági Bank, Bács megyei Napló kiadóhivatala, Rádió Reklam Jugoszlavia, Manojlovićevo ul.

Novi Vrbas: Takarékpénztár, Mezőgazdasági Bank, Schmiadt Frigyes,

Bácska Topola: Közgazdasági Bank, Bácsstopolai Takarékpénztár,

Veliki Becekerék: Kereskedelmi Kamara, Takarékpénztár,

Szombor: Kereskedők és Gyárosok Egyesülete, Bácskai Gazdasági Egyesület,

Szenta: Kereskedők és Gyárosok Egyesülete, Gazdakör,

Velika Kikinda: Centralna Štedionica,

Oszijek: Kereskedelmi Kamara, Jugoszláv Bank,

Čakovec: Horvát Általános Hitelbank,

Novisad: Kereskedelmi és Iparbank, Putnik Utazási iroda, Merkurbank, Lusztig Bank,

Kula: Hitelbank,

Odzsaci: Takarékpénztár,

Vrsac: Kereskedők Egyesülete, Srpska Zračna Banka, Szalay Utazási Iroda.

Ada: Leszámitolóbank,

Az apatini járás részére Berlekovich Sándor újságíró Apatin.

Sztari Becsej: Népbank, Potiska Banka,

Novi Becsej: Általános Hitelbank,

Bela Crkva: Trgovačko Udruženje,

Pancevo: Kereskedők Egyesülete, Népbank.

Sarajevo: Kereskedelmi Kamara, Agrárbank, Putnik,

Skoplje: Kereskedelmi Kamaránál személyenként 35 dinár árban kapható. Az igazolvány alapján a vizum Budapesten 50%-os kedvezményrel adatik ki és az igazolványok birtokosai részére a Duna Szövetségi Utazási Vállalat a budapesti szállodákban, éttermekben, gyógyfürdőkben és a gyógycélokot szolgáló vasúti utazásoknál jelentékeny árengedményeket is biztosít. Az igazolványok alapján egyébként a szabályszerű magyar vizum a beogradi m. kir. utlevélhivatalnál 50%-os engedménnyel előzetesen is beszerezhető.

WEITZENFELD I DRUG

Telefon 192 SUBOTICA Telefon 192

Zsineg, gabonás és lisztes zsírok, vizmentes ponyvák, szőnyegek, linoleumok, butorszövetek és egyéb kárpitos cikkek legolcsóbb bevásárlási forrása. Kérjen árajáratot. Külön felhívjuk a t. vásárló közönség figyelmét nyugágyainkra, amelyek a legjobb anyagból vannak összeállítva és a legolcsóbbak az egész környéken

A FÉRFI, A NŐ

ÉS A FILM

LÁSZLÓ FERENC REGÉNYE

A lány mintha kissé zavarban lett volna, egy pillanatra elhallgatott és bátortalanul nézett Dér szobájának ablaka felé.

— Nem mehetnék fel magához? — kérdezte aztán az izgalom remegésével a hangjában.

Az újságíró alig tudta leplezni meglepetését... Most úgy látta, hogy a lány szebb, mint máskor, nem az a csitri pajtás, akinek eddig ismerte, hanem titokzatosabb, öntudatosabb... Az öltözködésében is volt valami, ami elütött a rendestől. Mintha ma gondosabban készült volna erre a találkozásra, mintha fontosabbnak tartaná, mint máskor, hogy szép legyen... A Nő állt előtte, fiatal, ruganyos testének teljes pompájában és furcsa ragyogással a szemében... Dér Géza gyönyörködve nézte, de nyugodtnak akart látszani, amikor válaszolt kérdésére:

— Hogyne, felmehetünk. Ez lesz a legokosabb...

És már indultak is a kapu felé, amely életük új fordulójához nyitotta meg az utat. A ház előtt Lili visszahökken:

— Nem láthat meg a háziasszonya?

— Legyen nyugodt Lili — felelte a férfi, maga is izgatottan — nem találkozhatunk senkivel... A szobám a lépcsőházra nyílik és teljesen el van különítve a lakás többi részétől.

És már besurrantak a kapun, mint cinkosok, akik közös bűnre szövetkeztek. Kettesével ugrották át a lépcsőfokokat és egy örökkévalóság-nak látszott az a néhány pillanat, amíg Dér előkereste zsebéből a kulcsot és kinyitotta a szobaajtáját. Megkönnyebbülve lélegzettek fel, amikor benn voltak és biztonságban érezték magukat...

— Romantikus... — próbált tréfálni a lány. — Most hát itt vagyok a maga lakásán. Láska, így kényszerítik az embert meggondolatlanúságokra... De legalább látom végre, hogy hol él és hol dolgozik maga...

Kiváncsian simogatta végig tekintetével a szobát és kalapját ledobta egy székre. Szöke haja melegen sugárzott a rideg hónapos szobában.

— Oh, nincs sok közösségem ezzel a szobával — mondotta Dér Géza. — Barátságatlan legénylakás ez, közönséges butorított szoba, amely mindig idegen marad a lakójának. Nem otthon... Nincs benne egyetlen butordarab sem, amely az enyém volna, amelyhez régi emlékek fűznének. Ma itt, holnap ott, mindegy... Idegen szoba, amely csak azért kell, hogy az embernek legyen hol aludni.

— Mégis kedves kis hely... — mondta Lili, már otthonosan helyezkedve el egy fotelben.

— Most kedves, mert maga itt van... — ironizálta melegen a férfi. — Csodálatos, hogy mennyivel melegebbé, puhábbá, szebbé teszi ezt a hideg szobát a jelenléte...

Lili mosolygott:

— Apának köszönheti, hogy itt vagyok... Ha nem tilt el újra attól, hogy találkozzunk és nem találja ki azt a megalázást, talán sohasem jöttem volna fel magához...

Elégtétel volt a hangjában, a bosszu kéjes érzése csengett ki a szavaiból, amikor ezeket mondta. Dér gyönyörködve nézte és nevetve válaszolt:

— Akkor hát, valóban hálás vagyok ez egyszer Főti ügyvéd urnak ezért a látogatásért. — Mókás gesztust tett és az ügyvédet utánozva kérdezte — Asszonyom, mivel lehetek szolgálatára?

Cigaretára gyújtott és a lány elé tette a tárcáját.

— Mással ugysem kínálhatom meg, mert nem voltam elkészülve erre a látogatásra...

Lili rágyújtott és finom füstfelhő kavargott a férfi felé.

— Géza... — mondotta aztán komolyan — maga tegnap azt mondta nekem, hogy elvinne innen... Meg akarom kérdezni, hogy állja-e még a szavát?

A férfi nem számított arra, hogy a még alig végiggondolt terv ilyen hamar komolyan is szóba kerülhet, de azért gondolkodás nélkül, határozottan felelte:

— Akár most rögtön, Lili!

— Ohó, — csillapította a lány Dér sietségét — ilyen könnyen talán mégsem megy a dolog! Komolyan szeretnék megbeszélni magával mindent. Nem bírom tovább ezt az életet, amire otthon kényszerítenek... Ha eddig fogságban voltam, mostantól kezdve kétszeresen börtön lenne az otthon és sétára is csak szuronyos börtönőr kíséretében engednék... Nem bírom és nem

akarom ezt az életet, amelyből csak úgy szabadulhatnék, ha egy másik börtönbe menekülhetnék, a házasságba... Voltaképpen nem változna semmi, csak annyi, hogy azontul egy közömbös idegen ember, Dr. Ráth venné át a börtönőr szerepét. Nekem innen el kell szökniem...

— Én szívesen kinyitom a börtön kapuját és viszem magát a szabadságba...

— Igen, Géza, ezt szeretném én is... Magában megbízom, mert jóbarátom. De beszéljünk mindenről, világosan, kiméletlenül ép azért, mert barátok vagyunk. Ha megszököm természetesen nem számíthatok hazuról semmiféle támogatásra. És maga szegény ember, aki ha itthagya az állását, még önmagát sem tudja eltartani. Persze nem gondolok arra, hogy maga gondoskodjék rólam — tette hozzá sietve — mert én pénzt akarok keresni, sok pénzt, annyit, amennyit csak a film adhat, de ahhoz, hogy eljussak innen, mégis szükségem lenne magára... Hiszen én még az utiköltségre valót sem tudnám megszerezni, éhenhalhatnék, amíg szerződést kapok valahol. Ezért kertelés nélkül megkérdezem magát: tudna annyi pénzt szerezni, hogy abból ketten legalább rövid ideig megélhetnének? Én azt kölcsönnek tekinteném, amelyet az első keresetemből visszafizetnék magának.

Furcsán hangzottak a józan üzleti szavak ezen a tavaszi délutánon a fiatal lány ajkáról az újságíró legénylakásán. De Dér Géza nem vágta utját ennek a józan beszélgetésnek, hanem őszintén felelte:

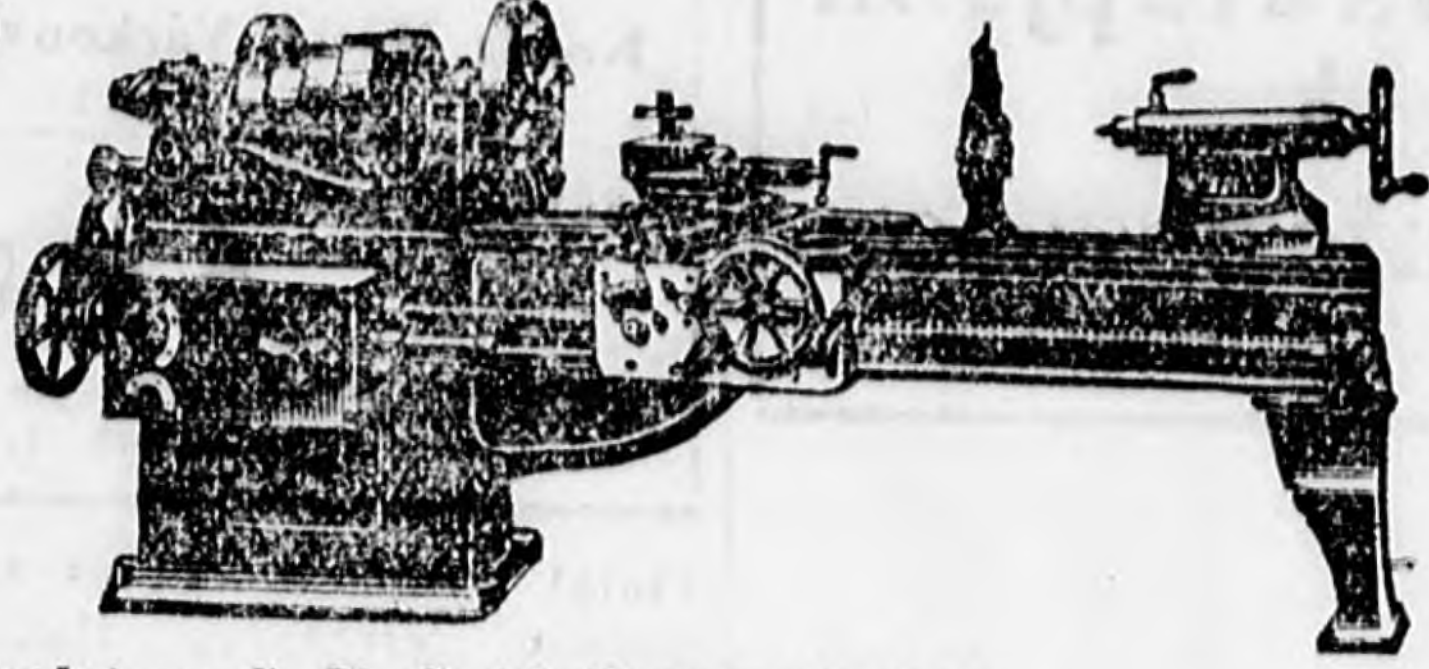
— Igaza van, Lili, hogy ezt megkérdezi. Ezek prózai kérdések ugyan, de sajnós, ezek a reális dolgok uralkodnak felettünk és szabnak gyakran irányt az életünknek... Nem szépittem a dolgot: szegény újságíró vagyok és nincs egy fillérem sem több, mint, amit a lapnál keresek. De aki nagyot akar, annak kockáztatni is kell mindent, ezzel maga is tisztában van... Én szívesen kockáztatom mostani állásomat, hogy eljussak innen az álmos vidékről. Annyit könnyen tudok szerezni, amiből egy-két hónapig megélhetünk. Egyszerűen szabadságot kérek, felveszem az egyhavi fizetésemet, még valamit előleget vagy kölcsönt is szerzek és aggodalom nélkül indulhatunk. Sőt, hogy tovább is biztosítsak magának valami minimális jövedelmet, megpróbálom, hátha meg tudok állapodni az »Uj Hírek«-el, hogy külföldi tudósítással biztassanak meg.

(Folyt. köv.)

VULKÁN

Gépgyár Részvénytársaság
Budapest, V., Váci-ut 6

Telefon: 906-02, 906-28 Táviratcím: Vulkanus Budapest

Szerszámgépek fém és vas megmunkálására
Famegmunkáló
gépek
Transmissziók
Fogaskerekek
Vasöntvények

Vezérképviselet az S. H. S. királyság részére:

Ing. Al. Kapović műszaki vállalata Beograd, Jugovića 16
Telefon 13-99A legjutányosabb áron
vásárolhat egy komplett hálót,
ebédlőt és mindennemű butort.Megnagyobbított üzemünkben a legmodernebb
butorokat elsőrendűen készítjük. — Forduljon
hozzánk bizalommal, mielőtt butort vásárol!Szenti és Virág mübutorgyár
Subotica, Sudarevićeva ul. 54-56. Telefon 383

Csak jó könyvet vegyen!

Csak a jó könyv olcsó!

Csak jó könyvet szállítunk!

Bácsmegeyi Napló könyvosztálya

Fióközlet megnyitás!

HUMANIK

SUBOTICA

Karadjordjev trg 9

Már fennálló fiókok:

Subotica: Aleksandrova ul. 7

Sombor: Aleksandrova ul. 6

Novi Sad: Kralja Petra ul. 11

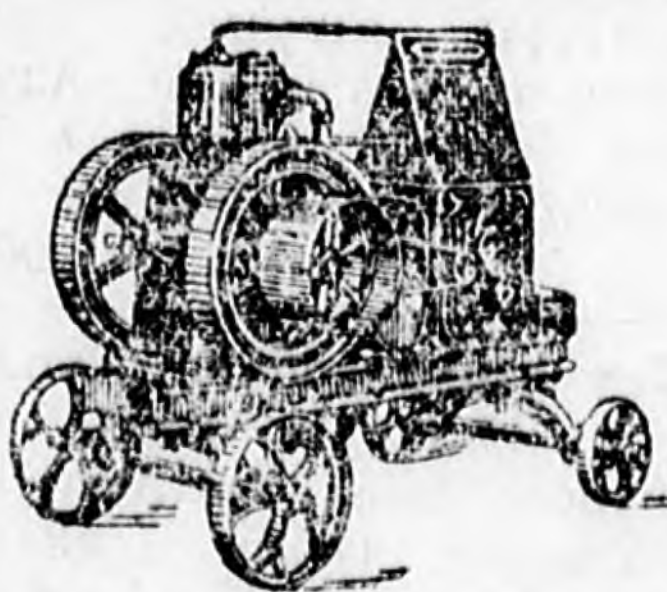
MILOVANOVIĆ GYÖRGY

SZÜCSMESTER

Novisad, Pašićeva ulica

hazaérkezett a **leipzig-i szőrmevásárról** és
ajánlja dus szőrmerektárát, hol kü önféle szőrme,
legegyszerűbbtől a legnemesebb ig
versenyképes árban kaphatók.
Készít szőrme kabátokat
a legutolsó divat szerint.

Atalakításokat végez legelsőrendű szakerek által.

Akar üzemében megbiz-
ható és olcsó üzemerőt?
Szeresse be az eredeti„SLAVIA“
BENZINMOTORT
2-10 lóerőig.Készletben lokomobil, stabil és körfürésszel szerelve.
Minden motorhoz megfelelő cséplőgép.
2 évi jótállással.

Párik Testvérek, Napajedla, Č. S. R. gyártmánya

Vezé képviselőség Jugoszláviában

Ljudevit Ambruš

Zagreb, Sajmište 2

Látogassanak meg az oszjeki mintavásáron.

»D A M A«

FEHERNEMŰ-SZALON

TOLSTOJEVA (ODOR-U.) 21

Ajánl
valódi lyoni selyem-
ből készült hálóingeket,
combinéket, ingbugyikat,
ajándéknak
alkalmas pijamákat,
linon zsebken-
dőket, teri-
tőket

Szász Károly:

Képek és történetek

Szász Károlyt új könyve mint elbeszélőt mutatja
be s ebben a minőségben is, mint egyéb művei-
ben tiszta nemzeti és erkölcsi szellem és művészi
gondosság jellemzi. Füzve 50 dinár. — Kapható
a Minerva r. t. könyvosztályában

Beograd központján

„RUSKI CAR“

étterem és kávéházat átvettem.
A n.é. Beogradban tartózkodó közön-
séget biztosítja kitűnő konyha, szolid
árak és figyelmes kiszolgálásról

Rácz Lajos

volt požareváci szállodás

Kis Szent Teréz oltár

rendkívül szép kivitelű, 6 1/2 méter
magas, művésziestén festett képpel, dus
faragásokkal, valódi catarin arannyal
aranyozva, jutányos áron eladóF. Bachinger aranyozó cég
Subotica, Bene Sudarevićeva ulica 34

Butort

izléses és jó minőségben, méltányos
árban, részleteire is

Nagy Varjas Rókus

asztalos mesternél
VI. kör, Vukovićeva ul. 38 (Csirkepiac)

Szabadalmazott jégszekrényeket

40% jégmegtakarítással gyárt

Braća Goldner többszörösen kitüntetett jégszekrénygyára Szubotica, Jugovića ulica 20
Kérjen árjegyzéket!

